

แบบเรียนภูมิศาสตร์

ว่าด้วย

ทวีปแอฟริกา

สำหรับชั้นมัธยมศึกษา ๕ ถึงมัธยมศึกษา ๘

ของ

นางมณฑิรา หลวงมียวิทยาการ

ประกาศนียบัตรวิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยอ็อกซ์ฟอร์ด

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนประจำมณฑลนครราชสีมา

พิมพ์ครั้งที่ ๒๐๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๔๗๐

ราคาเล่มละ ๑๐ บาท

พิมพ์จำหน่ายที่โรงพิมพ์ศรีหงส์ กรุงเทพฯ ฯ

จัดพิมพ์โดยพระราชบัญญัติ

ก ๐๓๕๘๕-๗๐๓๘๗

บ ๙๑๑

ป ๖๒๑ ข

ว่าด้วย

ทวีปอาฟริกา

สำหรับชั้นมัธยมปีที่ ๕ ถึงมัธยมปีที่ ๘

ของ

อำนวยการทั่วไป หลวงปิยะวิทย์การ

ประกาศนียบัตรวิชาภูมิศาสตร์ • มหาวิทยาลัยออกัสฟอร์ด

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนประจำมณฑลนครศรีธรรมราช

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๒๐๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๔๗๐

ราคาเล่มละ ๖๐ สตางค์

พิมพ์จำหน่ายที่โรงพิมพ์ศรีหงส์ กรุงเทพมหานคร

มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

๐๓๕

ก ๐๓๕๘๕ ๗๑

คำนำ

แต่เดิมมาการเขียนภูมิศาสตร์เป็นแต่ท้องจำชอภูเขา
แม่น้ำ เมืองสำคัญ อาชีพของพลเมือง และสินค้าเข้า
ขาออกเท่านั้น เมื่อเป็นดังนี้มีผู้เข้าใจว่า วิชา
ภูมิศาสตร์ไม่สู้จะเป็นวิชาสำคัญนัก แต่ที่จริงหาเป็น
เช่นนั้นไม่ วิชาภูมิศาสตร์ที่สอนถูกย่อมให้สังเกตและ
เปรียบเทียบ ไม่ใช่แต่จะให้ท่องจำเท่านั้น เมื่อเรา
จะเรียนภูมิศาสตร์ของประเทศใด เราต้องศึกษาลักษณะ
พื้นที่ของประเทศนั้น เมื่อเราทราบลักษณะของพื้นที่ ก็
ทราบว่าประเทศนั้นมีอากาศอย่างไร เมื่อทราบอากาศ
และดินแล้ว ก็บอกได้ทันทีว่า มีพืช และสัตว์อะไรบ้าง
พลเมืองในประเทศนั้นมีอาชีพอย่างไร ทำการเพาะปลูก
เลี้ยงสัตว์ หรือจับสัตว์น้ำ ถ้าประเทศใดมีพื้นที่ราบและ
อุดมไปด้วยน้ำ ก็ทำการเพาะปลูกและเลี้ยงวัว แกะ เขามี
การเลี้ยงสัตว์เช่นแกะ และแกะฝูงทะเล แม่น้ำ และ
ลำคลอง มีการจับสัตว์น้ำ ถ้าประเทศใดอุดมไปด้วย
โลหธาตุ เช่นเหล็กและถ่านหิน ประเทศนั้นก็ประกอบ

การหัตถกรรมหรือทำเหมืองแร่ การไปมาในประเทศจะสะดวกหรือไม่ ก็ต้องดูลักษณะพื้นที่ของประเทศ ถ้าการไปมาสะดวกก็มีการพาณิชย์มาก แม้แต่การตั้งภูมิธำเนาและการแบ่งอาณาเขตก็อาศัยลักษณะแห่งภูมิประเทศ เมื่อนักเรียนได้ศึกษาเช่นนั้นแล้ว ไม่ได้ใช้แต่ความจำอย่างเดียว ใช้ทั้งความสังเกตและความคิดด้วย

การเรียนภูมิศาสตร์ ต้อง เริ่มต้น แต่ ที่ที่ เราอยู่ ก่อน แล้วจึงค่อยขยายออกไปถึงประเทศที่ไกลเคียง ที่สุดจนประเทศที่เราไม่เคยไปหรือไม่เคยเห็น เมื่อเราจะศึกษาประเทศที่อยู่ห่างไกลไม่สามารถจะไปด้วยตนเองได้ ก็อ่านเรื่องราวของผู้ที่ได้ไปเรียบเรียงไว้ แล้วเปรียบเทียบ กับประเทศที่เราอยู่ ก็จะทราบภูมิศาสตร์ของประเทศนั้นได้ดี

สำหรับภูมิศาสตร์ทวีปอาฟริกา ข้าพเจ้าได้แบ่งประเทศตามพื้นที่ อาณาเขต และผลเมืองที่คล้ายคลึงกัน ออกเป็นแถบๆ ประเทศหนึ่งๆ ในทวีปอาฟริกา ยังแบ่งออกเป็น แถบๆ ตามลักษณะแห่งภูมิประเทศโดยทำนองเดียวกัน

เวลาเรียน ภูมิศาสตร์ ควร เอา แผนที่ใหญ่ ออก ทางดู

ด้วย แผนที่ฉบับว่าดี เช่น Philips' Modern School Atlas
of Comparative Geography

เวลานแบบเรียนภูมิศาสตร์ยังไม่สู้มีมากนัก จึง
หวังว่าแบบเรียนนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่ครูและนักเรียน

วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๕

อำมาตย์ตรี หลวงบิณฑิตการ

บัญชีเรื่อง

หน้า

คำนำ

บทที่ ๑ ทวีปอฟริกา

ฝั่งทะเล

ขนาด

อากาศ

ทะเลทราย

ภูเขา

แม่น้ำ

ทะเลสาบ

พืช

สัตว์ป่า

ชาติมนุษย์

การปกครอง

บทที่ ๒ ประเทศแถบเมดิเตอร์เรเนียน

ประเทศมอริออคโค

๑

๒

๒

๒

๓

๔

๖

๘

๑๐

๑๑

๑๓

๑๔

๑๕

๑๖

๒๒

	ประเทศอิตาลี	๒๓
	„ ตุนิส	๒๕
<u>บทที่ ๓</u>	<u>ประเทศแถบทะเลทราย</u>	๒๖
	ประเทศอียิปต์	๒๗
	„ ลิเบีย	๓๐
	„ สหะราชอาณาจักรฝรั่งเศส	๓๑
	„ มอริเตเนีย	๓๕
	„ ไรโอเดโอโร	๓๕
<u>บทที่ ๔</u>	<u>ประเทศแถบสudan</u>	๓๕
	ประเทศสudanของฝรั่งเศส	๓๘
	„ เชนกัล	๓๘
	„ แกมเบีย	๓๙
	„ ไนจีเรียภาคเหนือ	๔๐
	„ แองโกลอียิปเซียนสudan	๔๒
	„ อะบิสสินี	๔๒
	แดนโซมาลีของฝรั่งเศส	๔๓
	แดนโซมาลีของอังกฤษ	๔๔
	แดนโซมาลีของอิตาลี	๔๔

	ประเทศเอริเทรีย	๔๕
<u>บทที่ ๕</u>	<u>ประเทศแถบจีน</u>	๔๖
	ประเทศจีนของโปรตุเกส	๔๘
	„ จีนของฝรั่งเศส	๔๘
	„ ไหววรีโคสต์	๔๘
	„ ดาโฮเม	๕๐
	„ สีเอร่า เลโอเน	๕๐
	„ โคลด์โคสต์	๕๒
	„ ไนเจียเรียภาคใต้	๕๒
	„ ไบเบียเรีย	๕๓
	„ อาฟริกาภาคตะวันออกของฝรั่งเศส	๕๔
	„ อังกฤษ	๕๕
	„ คองโกของเบลเยียม	๕๖
<u>บทที่ ๖</u>	<u>แถบป่าไม้เตี้ยๆ ทางทิศตะวันออก</u>	๕๗
	ประเทศยูกันดา	๖๒
	„ เคนยา	๖๔
	„ ทานกานียิกา	๖๕
	เกาะแซนชิบาร์	๖๗

	ประเทศโรดีเซียภาคเหนือ	๖๘
	แดนนิยาสา	๗๐
	ประเทศโมซัมบิก	๗๐
<u>บทที่ ๓</u>	<u>ประเทศอาฟริกาใต้แม่น้ำซามเบซี</u>	๗๑
	ประเทศโรดีเซียภาคใต้	๗๓
	„ อาฟริกาตะวันตกเฉียงใต้	๗๕
	แดนเบชัวานา โปรเท็คตอเรต	๗๖
	สหรัฐอาฟริกาใต้	๗๗
	แดนบาสูโต	๘๓
<u>บทที่ ๔</u>	<u>เกาะต่างๆ ของทวีปอาฟริกา</u>	๘๔

บทที่ ๑
ทวีปอาฟริกา

ทวีปอาฟริกา มีภูมิประเทศประกอบด้วยหิน ยาว
ประมาณ ๘,๓๓๐ กิโลเมตร ส่วนแผ่นดินทั้งทางทิศตะวันออก
และตะวันตก จมลงไปเป็นท้องมหาสมุทรอินเดีย
และมหาสมุทรแอตแลนติก ส่วนทางเหนือของทวีปเป็น
ที่ราบกว้างใหญ่ มีส่วนสูงคิดเฉลี่ยประมาณ ๓๓๐ เมตร
เหนือระดับน้ำทะเล ส่วนใต้เป็นที่เนินราบ สูงขึ้นเป็น
เชิงเนินเป็นชั้นๆ ส่วนทางใต้สุดเป็นที่สูงที่สุด ส่วน
สูงตอนนทิศเฉลี่ยประมาณ ๑,๓๓๐ เมตร ทางทิศตะวันตก
และทิศตะวันออก มีเทือกเขาและยอดเขาที่สูงเป็นภูเขา
ไฟ คือ ภูเขาคาเมรอนอยู่ทางทิศตะวันตก ภูเขาคลีมันजारอ
และยอดภูเขาไฟอื่นๆ อยู่ทางทิศตะวันออก

ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทวีป มีแอ่งลึก
ยาวกว่า ๖,๖๖๐ กิโลเมตร ทางด้านเหนือมีทะเลสาบเดดซี

(ในประเทศปาเลสไตน์) และทะเลแดง ถัดลงมาทางใต้ซึ่งเป็นที่สุดกว่า มีทะเลสาบน้ำจืดใหญ่ๆ ในอาฟริกาภาคตะวันออก คือ ทะเลสาบรูคอฟ ทะเลสาบเนียสา และทะเลสาบอื่นๆ อีก

ฝั่งทะเล ทวีปอาฟริกามีฝั่งทะเลคล้ายกันกับประเทศอินเดีย คือฝั่งทะเลไม่เว้าๆ แหว่งๆ ตลอด ไม่มีคาบสมุทรหรือแหลมยื่นออกไปในมหาสมุทร และไม่มีอ่าวลึกเข้าไปในแผ่นดินเหมือนอย่างในทวีปยุโรป และไม่มีการคมนาคมทางน้ำติดต่อระหว่างฝั่งทะเลและภายในทวีป แม่น้ำใช้ในการเดินเรือไม่ได้ นอกจากแม่น้ำไนล์ในตอนปากแม่น้ำมีน้ำไหลเชี่ยวและมีน้ำตกไหลมาจากที่ชันของเนินราบลงไปสู่ฝั่งทะเล ส่วนแม่น้ำแถบเนินราบใช้ในการเดินเรือได้

ขนาด ทวีปอาฟริกามีเนื้อที่ประมาณ ๓๑,๕๔๔,๔๕๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม หรือประมาณ ๓ เท่าของทวีปยุโรป และประมาณ ๑ เท่าของอาณาจักรอินเดีย อยู่เหนือและใต้เส้นศูนย์สูตร ๓๕ องศา อาฟริกาภาคเหนือเป็นแผ่นดินใหญ่ ส่วนอาฟริกาภาคใต้เป็นคาบสมุทร

อากาศ จำนวนเนื้อที่ที่อยู่ในเขตร้อนประมาณ ๕

ของทวีป เว้นแต่ทางเหนือที่สุดและทางใต้ที่สุด. ซึ่ง
 เป็นที่สูง. ทวีปอาฟริกามีอากาศร้อนเหมือนกันตลอด
 ในตอนกลางเป็นเขตต์ร้อน มีฝนตกเสมอ ที่จริงทาง
 เหนือและทางใต้ของเขตต์ร้อน ความอากาศคล้ายคลึงกัน
 เพราะทั้งสองแห่งยังห่างไปจากเส้นศูนย์สูตรไปทางเขตต์
 อบอุ่น. แต่ทางใต้เป็นที่สูงกว่าทางเหนือ เพราะฉะนั้น
 อากาศจึงหนาวกว่า. อาฟริกาใต้มีมหาสมุทรใหญ่อยู่ทาง
 ทิศตะวันตก ทิศตะวันออก และทิศใต้ เหตุนี้มันมีฝนตก
 มากกว่าอาฟริกาเหนือ. ซึ่งมีแผ่นดินใหญ่ของทวีปยูเรเชีย
 อยู่ทางเหนือ ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทิศ
 ตะวันออก เว้นแต่ฝั่งทะเลทางทิศตะวันตก เปิดช่อง
 ให้ลมทะเลพัดเข้ามาได้

ทะเลทราย

ถ้าเราดูแผนที่ที่แสดงความร้อนหนาว จะเห็นได้
 ว่าเส้น แสดง ความ ร้อน ของ ศูนย์สูตร ของโลกในเดือน
 กรกฎาคม จะผ่านตอนกลางของอาฟริกาเหนือ ใต้เส้น
 ทรอปิค ออฟ แคนเซอร์ และในเดือนมกราคมเส้นนั้น
 จะลดต่ำลงมาถึงเส้นทรอปิค ออฟ แคนทริกอนในอาฟริกา
 ใต้ แถบแรก คือทะเลทรายสะหะรา และแถบที่สอง

คือทะเลทรายกะลาหะรี ทั้งสองแห่งเป็นทะเลทรายแถบ
เขตตะวันออกแท้

ทะเลทรายสะหะรา, เป็นทะเลทรายที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีเนื้อที่เป็นสองเท่าของอินเดีย ลมร้อนสีมูมได้พัดผ่านมา ทำให้เกิดเป็นเขาทราย หิ้งอกกองทรายสูงตั้งแต่ ๑๖๐ เมตร ถึง ๒๐๐ เมตร ขึ้นเป็นหลายแห่ง สัตว์ที่สามารถจะข้ามทะเลทรายได้คืออูฐเท่านั้น

ที่เชิงเขา ดิบะสตี และทอน ๆ อีกเป็นหนองน้ำ มีต้นอินทผลัม ต้นไม้อื่น ๆ และหญ้าขึ้น ที่เหล่านี้เรียกว่า Oases ในที่เช่นนั้นพ่อค้าเกวียนหยุดพักรอน เพื่อรับประทานน้ำ และจัดหาน้ำสำหรับจะได้เดินทางต่อไป

ภูเขา

ภูเขาแอตลาส เป็นพืดไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ มีสองพืดคือแอตลาสน้อย (Lesser Atlas) ตั้งอยู่ใกล้ฝั่งทะเล ส่วนแอตลาสใหญ่ (Greater Atlas) อยู่ใต้ลงมา ยอดที่สูง สูงถึง ๔,๖๖๐ เมตร และปกคลุมไปด้วยหิมะ หุบเขาอันบริบูรณ์อยู่ระหว่างพืดภูเขาทั้งสอง เรียกว่า The Telle ยอดที่สูงซึ่งปกคลุมไปด้วยหิมะ

ลมพัดพาเอาฝนมาตกหนัก ฝนจึงไม่ตกในที่ทะเลทราย
ซึ่งอยู่ทางใต้

ภูเขาคามารูน เป็นภูเขาไฟหมู่หนึ่ง ตั้งอยู่สูง
จากที่เนินราบทางทิศตะวันตกของอาฟริกา ทางอ่าวกินี
ยอดที่สูงที่สุดในพืดภูเขาคามารูนสูงประมาณ ๔,๓๓๐ เมตร
ที่สูงที่เบสส์ เป็นพืดไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

ผ่านตอนกลางของทะเลทราย สูงถึง ๒,๖๖๐ เมตร ทำ
ให้ฝนตกลงมาในที่ร้อนและแห้งแล้ง

เทือกภูเขาตะวันออก เป็นพืดไปทางทิศตะวันออก
เฉียงใต้โดยรอบตั้งขนานกันกับฝั่งทะเล แต่อยู่ห่าง
จากฝั่งทะเลเล็กน้อย ในส่วนต่างๆของพืดภูเขา มี
ชื่อต่างๆกัน พืดภูเขาตั้งต้นในทางใต้ เรียกว่านิวเฟลด์
(Nieuwveld) และเป็นพืดไปทางแม่น้ำลิมโปโป ยาว
ประมาณ ๕๐๐ กิโลเมตร เรียกว่า ดราเคนสแบร์ก ภูเขา
เหล่านี้สูงถึง ๓,๖๖๐ เมตร เป็นที่ซึ่งมณีประเทศสวาซาม
มากที่สุด ในอาฟริกาใต้ ภูเขาตามต่อไปตั้งสูงระหว่าง
แม่น้ำลิมโปโปและแม่น้ำชามเบซี ภูเขาไฟหมู่หิมาแต่
เวลานี้ดับแล้ว ตั้งสูงทางทิศตะวันออกของที่เนินราบตอน
กลาง ยอดที่สูงที่สุด ชื่อ คิลิมันजारอ สูงประมาณ ๖,๖๖๐

เมตร ยอดที่สูงอีกยอดหนึ่ง เรียกว่า ยอดเคเนย์ สูง
ประมาณ ๖,๐๐๐ เมตร ภูเขาสูงๆ เหล่านี้ถึงแม้ที่อยู่ใต้
เส้นศูนย์สูตรเล็กน้อย ยังมีหิมะปกคลุมตลอดปี ลมได้
หอบเอาฝุ่นจากมหาสมุทรอินเดียมาตกแถบนี้

ที่สูงอะบิสสินี เป็นแผ่นดินผืนใหญ่ สูงคิดเฉลี่ย
ประมาณ ๒,๖๖๐ เมตร บางแห่งสูงถึง ๔,๖๖๐ เมตร ถึง
๕,๐๐๐ เมตร มีแอ่งลึกระหว่างภูเขา ด้านข้างๆ เป็น
เขาสูงชัน สูงประมาณ ๔,๕๐๐ เมตร ฝนตกในแถบ
ภูเขานี้ชุกมาก

แม่น้ำ แม่น้ำสำคัญของทวีปอาฟริกา คือ แม่น้ำ
ไนล์, ไนเจอร์, คองโก, ซามเบซี, เซเนกัล, แกลมเบย์,
ออเรนจ์ และลิมโปโป

แม่น้ำไนล์ เป็นแม่น้ำที่ยาวที่สุดในอาฟริกา แม่น้ำ
แควใหญ่คือแม่น้ำไวต์ไนล์ เกิดจากที่เนินราบ ซึ่งเป็น
ทะเลสาบ อยู่ใต้เส้นศูนย์สูตรของโลก สูงประมาณ
๒๐๐๐ เมตร ไหลจากทะเลสาบวิกตอเรีย และทะเลสาบ
แอลเบอต เมื่อแม่น้ำไนล์ผ่านสุแดนแล้ว มีแคว
สองแคว ไหลมาบรรจบกับแม่น้ำไนล์ คือแม่น้ำบลูไนล์

และแม่น้ำอาคบาหรือแม่น้ำแบลคไนล์ แม่น้ำสอง
 สายนี้ไหลมาจากอะบิสสินี ความสมบูรณ์ของประเทศ
 อียิปต์ • และชีวิตของคนนับเป็นจำนวนล้าน ๆ อาศัย
 แม่น้ำสองสายนี้ แม่น้ำเกิดจากภูเขาสูงและเพราะเป็น
 แม่น้ำที่ไหลเร็ว จึงได้พัดพาเอาดินทรายลงมาถึงแม่น้ำไนล์
 เป็นจำนวนมาก. และกระแสน้ำได้พัดลงมาถึงอียิปต์
 ตอนใต้ และได้กระจายไปทั้งสองฟากฝั่งของแม่น้ำ
 เมืองสำคัญตั้งอยู่ บนฝั่งแม่น้ำและที่แผ่นดินสันดอน คือ
 เมืองคาร์ตูน, ไคโร, อเล็กซานเดรีย และดาเมียตตา
 ที่เมืองอาสวานและอะซุต ราษฎรได้ทำทอมนใหญ่ขวาง
 แม่น้ำไว้ และทดน้ำเข้าคลองทั้งสองข้างของแม่น้ำไนล์
 นับแต่ปากแม่น้ำไป ใช้ในการเดินเรือได้ประมาณ ๕,๐๐๐
 กิโลเมตร

แม่น้ำไนเจอร์ • เป็นแม่น้ำใหญ่ของสูดานตะวันตก
 เกิดจากที่สูงประมาณ ๕๓๐ เมตร และไหลผ่านป่าโปร่ง
 และป่าทึบ ในที่สุดไหลลงสู่อ่าวกินี • เมืองคิมบัคตู
 เป็นศูนย์กลางของการพาณิชย์ทางเกวียนในสะหะรา และ
 เป็นเมืองหลวงของสูดานฝรั่งเศส ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำ
 แม่น้ำไนเจอร์มีแควสำคัญคือ แม่น้ำเบนุ ซึ่งไหลผ่าน

ทางใต้ของทะเลสาบชาด

แม่น้ำคองโก ถึงแม้จะไม่ใช่น้ำที่ยาวที่สุด ยังเป็นแม่น้ำที่ใหญ่ที่สุดในอาฟริกา เกิดจากทางใต้ของทะเลสาบทานกานยิกา ไหลห่างไกลจากที่เกิดของแม่น้ำในต้นน้ำ แม่น้ำไหลผ่านตอนกลางของอาฟริกา และไหลผ่านที่เป็นป่าดิบ ซึ่งเป็นที่อาศัยของพวกที่ยังไม่รุ่งเรืองเป็นส่วนมาก

แม่น้ำซามเบซี เป็นแม่น้ำสำคัญเป็นทีสี่ในอาฟริกา เกิดจากที่สูงในตอนกลางของที่เนินราบตอนกลาง ในตอนกลางของแม่น้ำมีน้ำตกวิกตอเรีย เป็นน้ำตกที่ใหญ่ที่สุดในอาฟริกา แม่น้ำไหลลงสู่ทะเลโมซัมบิก

แม่น้ำเซเนกัลและแกมเบีย เกิดใกล้ๆ กันกับที่เกิดของแม่น้ำไนเจอร์ และไหลลงทางทิศตะวันตกลงสู่มหาสมุทรแอตแลนติก เหนือและใต้แหลมเวอดเป็นลำดับ แม่น้ำไหลผ่านป่าดิบ และไหลผ่านแถบที่ร้อนชุ่มชื้น และที่ราบริมฝั่งทะเล ประเทศเซเนกัลอยู่ระหว่างกลางของแม่น้ำทั้งสองนี้

แม่น้ำออเรนจ์ และสาขาของแม่น้ำวาล เป็นแม่น้ำ

ใหญ่ของประเทศราชของอังกฤษ เกิดจากภูเขาตราเคน
สแนร์ก และไหลไปทางทิศตะวันตก ลงสู่มหาสมุทร
แอตแลนติก

ทะเลสาบ

ทะเลสาบใน ออฟริกาใหญ่กว่า และมีมากกว่า ทวีป
อื่น ๆ - เว้นแต่ทวีปอเมริกาเหนือ มีทะเลสาบแถวหนึ่ง
ตั้งอยู่ในแอ่งลึก (The great Rift valley) สูงประมาณ ๕๐๐
ถึง ๑๕๐๐ เมตรเหนือระดับน้ำทะเล

ทะเลสาบวิกตอเรีย เป็นทะเลสาบที่ใหญ่ที่สุดใน
ทวีปอฟริกา ใหญ่เป็นที่สองของทะเลสาบสूपรีเยร์ มี
เนื้อที่ประมาณ ๗๐,๐๐๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม และมี
ฝั่งทะเลยาวประมาณ ๕,๓๓๐ กิโลเมตร แม่น้ำไนล์ไหลจาก
ทะเลสาบนี้ มีเรือกลไฟเดินไปมาในที่ต่าง ๆ ตามฝั่ง
ทะเลสาบ

ทะเลสาบแอตแลนติก ตั้งอยู่ในหุบแอ่งลึก มีแม่น้ำ
ไหลจากทะเลสาบนี้ ทะเลสาบตั้งอยู่ต่ำกว่าและมีขนาดเล็กกว่า
ทะเลสาบวิกตอเรียมาก

ทะเลสาบทานกานบีกา เป็นทะเลสาบที่ขาวที่สุด
(เมื่อคิดเทียบกับส่วนกว้าง) ขาวประมาณ ๗๐๐ กิโลเมตร
กว้างประมาณ ๕๐ ถึง ๘๐ กิโลเมตร บางแห่งทะเลสาบ
ลึกมาก

ทะเลสาบนียาซา ตั้งอยู่ที่แอ่งอีกแห่งหนึ่ง เป็น
ทะเลสาบที่อยู่ในแอ่งทางใต้ที่สุด

ทะเลสาบชาต เป็นที่ต่ำ อยู่ทางใต้ของทะเลทราย
สะหะรา น้ำไหลจากที่สูง ซึ่งอยู่โดยรอบ ลงสู่ทะเลสาบนี้
ทะเลสาบนี้ไม่มีทางไหลลงสู่ทะเล และเมื่อถึงฤดูร้อน
น้ำได้กลายเป็นไอไปเสียมาก

พืช ถ้าเร่ออกจากเส้นศูนย์สูตรไปทางทิศเหนือ
หรือทางทิศใต้ก็ดี จะผ่านเขตคั่นพชคล้ายคลึงกัน ใน
ชั้นแรกจะผ่านป่าแถบร้อน หุ่น้าแถบร้อน ป่าไม้เตี้ยๆ
และหุ่น้า และทะเลทราย ในที่สุดจะถึงแถบป่าไม้
ที่ผลัดใบ แถบภูเขาแอ็ดดาสในทางเหนือ และแถบ
ภูเขาตราเคนสแบร์คในทางใต้ที่สุด

ลมสินค้าตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดผ่านแผ่นดิน
ของทวีปยูเรเชีย เป็นลมแห้งแล้ง ไม่นำฝนมา ลม

สินค้ำตะวันออกเฉียงใต้พัฒนามาจากทะเล เป็นลมชุ่มชื้น
และฝนตกทางทิศตะวันออก และตะวันออกเฉียงใต้ของ
ทวีปแอฟริกา แล้วก็พัดเข้าไปภายในทวีปเป็นลมแห้ง
แล้ง ลมตะวันตกซึ่งพัฒนามาจากมหาสมุทรแอตแลนติก
เมื่อพัดผ่านที่ราบ ซึ่งมีอากาศร้อน เช่นทะเลทราย
สะฮารา ไม่นำฝนมา เว้นแต่แถบเขาและภูเขาสูงๆ เช่น
ภูเขาแอตลาส ที่สูงสุดเบสตัดและภูเขาคามารูน มีฝน
ตกชุก

สัตว์ป่า

สัตว์ป่าในแอฟริกามีขนาดใหญ่ และมีมากกว่าทวีป
อื่นๆ กวางในแอฟริกามีหลายชนิด แต่ต่างกันกับ
กวางที่อื่นๆ คือเขาของมันกลวง นอกจากกระดูก
ซี่โครงและอยู่จนตลอดชีวิต ส่วนกวางธรรมดาที่มีเขาแข็ง
และเปลี่ยนทุกๆ ปี มีเขาใหม่งอกขึ้นแทนที่ มีหลายกิ้ง
ส่วนเขากวางแอฟริกายาวและงอ ไม่มีกวางธรรมดาหรือ
ไม่มีหนามในแอฟริกาใต้เขาแอตลาสลงมา ในแถบนี้มี
สัตว์คล้ายๆ กับสัตว์ในยุโรปตอนใต้ ซึ่งเป็นเครื่องพิสูจน์
ว่า แอฟริกาตอนเหนือเคยเป็นส่วนหนึ่งของทวีปยุโรป
มาครั้งหนึ่ง.

สิงหะโมน อยู่ในจำพวกสัตว์ที่มีโลหิตอุ่น ลักษณะนิค
 มีในอาฟริกา คือ กอริลลา และชิมแปนซี กอริลลา
 เป็นสัตว์ที่ใหญ่และแข็งแรงในจำพวกลิง สูง ๒ เมตร
 มันมีแขนขาแข็งแรง มันโยนตัวของมันได้ไกลถึง
 ๗ เมตร ลิงคล้ายๆ กับคน มันนอนในเวลากลางคืน
 และตื่นในเวลากลางวัน มันอยู่ตามต้นไม้ แต่เดิน
 ตัวตรงไปตามพื้นดินอย่างคนไม่ได้ เพราะเท้าของมัน
 ไม่มีส้นเท้าเข้า มันเอากิ่งไม้และใบไม้มาทำเป็นที่อาศัย
 สำหรับให้พวกมันอยู่ มันกินผลไม้แข็ง และอาศัย
 อยู่ในป่าดิบ ใกล้ๆ กับเส้นศูนย์สูตร ชิมแปนซี สูง
 ประมาณ ๑.๖ เมตร

ลิงบาบูน ลักษณะมันมีหน้าตาคล้ายสุนัข ไม่อยู่ใน
 ป่า แต่อยู่ในที่โปร่งแถบภูเขา มันวิ่งได้เร็ว เท้าและขา
 ของมันยาวเกือบเท่าๆ กัน มันมักจะอยู่ด้วยกันเป็นฝูงๆ
 และออกเที่ยวหะโมะผลไม้กินในเวลากลางคืน
ช้าง เป็นสัตว์ใหญ่ที่สุดในจำพวกสัตว์บก ถึงไม่ใช่
 เป็นสัตว์ที่สูงที่สุดก็จริง มันสูงประมาณ ๓.๓ เมตร ถึง
 ๔ เมตร อาศัยอยู่ตามป่าดิบ เพราะมันทนอากาศร้อน
 ไม่ได้ และมันออกมาที่โปร่งเมื่อเวลามีกาษเย็น เพื่อ

หาน้ำกิน และอาบน้ำ ข้างแอฟริกา ต่าง กัน กับ ข้างใน
ประเทศอินเดียหลายประการ ประการที่หนึ่ง คือ หู
ของมันใหญ่โตมาก กว้างประมาณ ๑.๖ เมตร ถึง ๒ เมตร
ขามันยาวกว่า จงของมันที่ตอนปลายแยกเป็นสองแฉก
ข้างทั้งตัวผู้ และตัวเมีย มี ส่วนงาของตัวผู้ใหญ่กว่า
งาของตัวเมีย ยาวประมาณ ๓ เมตร ข้างแอฟริกาเลี้ยง
ไม่เชื่องเหมือนอย่างข้างอินเดีย ซึ่งใช้ให้ทำกรงงานได้
งาข้างมีค่ามาก ได้มีผู้ฆ่ามันเสียมากเพื่อเอางา.

แรด มีขนาดค้ำข้างลงมา แรดแอฟริกาต่างกันกับ
แรดในอินเดีย มันมีนอ ๒ นอ และหนังของมันไม่ย่น
เหมือนอย่างแรดอินเดีย แรดอาศัยอยู่ในป่า กินกิ่งไม้
อ่อนและใบไม้อย่างข้าง มันมักจะอยู่เป็นฝูงๆ ในป่า
ตั้งแต่ประเทศอะบิสสินีลงมาจนถึงมณฑลเคป แรด
บางชนิดกินหญ้าและอาศัยอยู่ตามทุ่ง

ยีราฟ เป็นสัตว์ที่สูงที่สุด สูงประมาณ ๖ เมตร หรือ
๖.๓ เมตร มันมีขาขาวและคอยาว การที่ต้องมีคอยาว
เช่นนั้น เพราะใบไม้เป็นอาหารของมัน และใบไม้อยู่สูง
มันมีลนขาวสำหรับดึงใบไม้ลงมา ขาของมันขาว เพราะ
ฉะนั้นมันจึงวิ่งเร็ว ถึงมาทมิฬเท่าเร็วที่สุดก็ไล่มันไม่ทัน

ตัวมันสูง มันจึงสามารถเห็นศัตรูได้แต่ไกล และ
เตรียมตัวหนีทัน ผิวหนังของมัน เป็นจุดๆ ลายๆ
เพราะฉะนั้นมันปรากฏในหมู่ไม้คล้ายๆ กับต้นไม้สูง ซึ่ง
มีแสงพระอาทิตย์ส่องลงมาที่ใบไม้ ยีราฟมีอยู่ทั่วไปใน
ตอนกลางและตอนใต้ของทวีปอาฟริกา แม้แต่ในแถบ
ทะเลทรายกาลาฮารีกัม มันอดน้ำได้หลายๆ วัตรเหมือนกับ
กบอูฐ

ม้าลาย มีอยู่ในจำพวกม้าป่า มีลายทั่วตัว อาศัย
อยู่ในอาฟริกาเท่านั้น เป็นสัตว์ที่สววยแลไม่ทำอันตราย
ใครๆ อยู่กันเป็นฝูงๆ ในป่าไม้เตี้ยๆ ในแถบที่ลุ่ม
มันอยู่กันเป็นฝูงๆ ตั้งร้อยถึงพันตัว แต่เมื่อบ้านเมือง
เจริญขึ้นมันก็สาบสูญไป ในอาฟริกาภาคตะวันออก
ยังมีอยู่ มาก ม้าลายชนิดหนึ่งในอาฟริกา ราษฎรได้นำ
มาฝึกหัดให้ลากเกวียนและรถ

สิงห์โต เป็นพระยาของสัตว์ทั้งหลาย เป็นใหญ่
อยู่ในทุ่งหญ้าและป่าไม้เตี้ยๆ อันกว้างใหญ่ มันมีสี
เหลืองแดง แสดงว่าที่อยู่ของมันเดิมอยู่ในทะเลทราย
และในแถบทะเลทรายกาลาฮารีกัม สัตว์ที่กินหญ้าเป็น
อาหาร เช่น ม้าลาย กวาง, ควาย, วัว และลา เป็น

อาหารของมัน สัตว์จำพวกนี้ไม่มีในทวีปยุโรป และ
ในทวีปเอเชียก็มีอยู่เป็นบางแห่ง แต่ในอาฟริกายังมี
อีกมาก เช่นในอาฟริกาตะวันออกและในแคว้นโซมาลี

สุนัขไฮยีนา (Hyena) มีตัวลาๆ มันใหญ่และดุ
กว่าสุนัขชนิดอื่นๆ มันหอนมีเสียงคล้ายคนหัวเราะ มัน
กินแพะ ลา วัว ควาย แม้แต่เด็กมันก็เอาไปกิน

กวางแอนต์โลป (Antelopes) มีหลายชนิดใน
อาฟริกา มันอยู่ตามที่โปร่งมีขายาวและวิ่งเร็ว สามารถ
จะหนีจากศัตรูของมันได้ เช่นสิงห์โต สุนัขป่า สุนัข
ไฮยีนา มันไม่อยู่ในป่าทึบ ในแถบที่มีหญ้าและมีอากาศ
อบอุ่นมันชอบอยู่ และมันอยู่เป็นฝูงๆ เป็นจำนวน
มาก กวางแอนต์โลปมีหลายชนิด ชนิด Hartbeest
ไม่ค่อยงามเหมือนชนิดอื่นๆ ไหล่ของมันสูงกว่าส่วน
หลังตอนอื่นๆ กวางเหล่านี้ไปเป็นฝูง กวางตัวแก่
ในฝูงคอยดูศัตรูขณะเมื่อตัวอื่น ๆ กำลังกินหญ้าอยู่

อีพพอโปเตมัส มีสี่ระยะ ปาก และฟันใหญ่มาก
เป็นสัตว์น้ำที่ใหญ่ที่สุดในจำพวกที่มีโลहितอื่น ส่วน
ปลาวาฬเป็นสัตว์ชนิดที่ใหญ่ที่สุดในทะเลน้ำเค็ม ตัวของ
มันใหญ่โตและหนัก ยาวตั้งแต่ ๔ เมตร ถึง ๔.๖ เมตร

และวัดโดยรอบยาว ๔.๖ เมตร มันใช้เชือกของมันสำหรับ
ทั้งหญ้าและพืชในน้ำเป็นอาหาร มันชอบอาศัยอยู่ใน
แม่น้ำและทะเลสาบ และออกหากินตามฝั่งในเวลา
กลางคืน

นกกระจอกเทศ เป็นสัตว์ที่ใหญ่ในจำพวกนก สูง
กว่าคนที่สูงที่สุด ถึงแม้มันเป็นนกก็จริง แต่ว่ามันบินไม่
ได้ เพ้าของมันมีนิ้วสองข้าง นกกระจอกเทศชอบอยู่
ในที่ราบโปร่ง เช่นเดียวกับยีราฟและอูฐ และมีอยู่ใน
แถบป่าเต็งๆ และทุ่งหญ้า แม้ในแถบทะเลทรายกาเลาหาร
ก็มี มันวิ่งเร็วกว่าม้าที่ฝึกเร็วที่สุด มันก้าวยาว
ก้าวๆ หนึ่งไปได้ตั้ง ๖.๖ เมตร ถึง ๘.๓ เมตร ขนของมัน
นี้ค่ามาก ในอาฟริกาเขาเลี้ยงไว้ตามทุ่ง ขนมันเขาตัด
ปีละ ๒ ครั้ง

จระเข้ มีอยู่ในแม่น้ำและทะเลสาบทั่วไป มีมากใน
แม่น้ำลิมโปโป จนราษฎรเรียกแม่น้ำนั้นว่าแม่น้ำจระเข้
หนึ่งมันเป็นเกล็ดหนาเหมือนเกราะ จระเข้ในอาฟริกา
ตัวยาวประมาณ ๔ - ๕ เมตร มันอยู่ในน้ำได้นานตั้ง
ครึ่งชั่วโมง จระเข้กินไม่ว่าอะไรที่มันหาได้ เช่น หนู
เป็ดน้ำ แกะ แพะ กวาง คน มันคอยทำอยู่ที่ริมแม่น้ำ

หรือทะเลสาบ และชุมกของมันขึ้นมาพ่นน้ำ มัน
 จับมูกหรือขาสัตว์ที่ลงมากินน้ำ แล้วลากพาไปได้บ้าง
 เพื่อทำให้จมน้ำตาย แล้วก็กลืนกินเป็นอาหาร

ชาติมนุษย์

นอกจากชาวต่างประเทศ เช่นชาวยุโรปและอินเดีย
 มีชาติมนุษย์อยู่ ๓ จำพวกในทวีปอาฟริกา คือ (๑) พวก
 คอเคเซียน เช่น อาหรับ, เบอร์เบอร์ และอียิปต์ พวกนี้อยู่
 ทางเหนือ (๒) พวกนีโกร มีพวกแบนตู ชูลู และ
 ห็อตเต็นตอต พวกนี้อยู่ตอนกลางและตอนใต้ (๓) พวก
 บุษแมน อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ เช่นพวกบักมี
 และคนเตย

พวกบุษแมน มีผู้เข้าใจว่าเป็นพวกที่เก่าที่สุด และ
 ที่ยังไม่รุ่งเรืองที่สุด มีรูปร่างเล็ก มีผิวหนังดำ พวกนี้พูด
 ภาษาแปลก เป็นถ้อยคำที่มโหฬารและแหลม ค่อยๆ
 กับคนไถ่วัวหรือควายให้ไป พวกบักมีอาศัยอยู่ในป่าที่
 เป็นพวกที่เล็กที่สุด สูงประมาณ ๑.๕ เมตร

พวกนีโกร มีหลายจำพวกด้วยกัน อาศัยอยู่
 ตอนกลางและตอนใต้ของทวีปอาฟริกา พวกที่กระจัด

กระจายอยู่ทั่วไป คือ พวกแบนตุ พวกที่เฉลียวฉลาด
กว่าพวกอื่น ๆ คือพวกซูลูและพวกเบชวานาแลนดี พวก
นี้ผิวหนังไม่ดำเหมือน และเป็นพวกที่มีรูปร่างกะทัดรัด
กว่าพวกนีโกรอื่น ๆ ในอาฟริกาใต้มีพวกที่อดทนต่อ
คือพวกนีโกรและบุชแมนผสมกัน พวกนีโกรแท้ มีผิว
หนังดำ ผมหยิกยุ่ง ริมฝีปากหนา ขาก้ำไขกระดูกตรง
อาศัยอยู่ในป่าทึบ ทางเหนือของเส้นศูนย์สูตร ใน
อาฟริกาตอนกลางและตะวันตก พวกที่เจริญที่สุด อยู่
ในประเทศไลบีเรีย ในความปกครองของประเทศ
สหพันธรัฐอเมริกา

พวกคอเคเซียน นับถือศาสนาอะหะหมัด แบ่งออก
เป็น ๒ พวก คือ พวกเซไมต์ (Semites) คือ ชาลดีอาหรับ
ซึ่งอาศัยอยู่ในแคว้นของพวกบะบิโลเนียน เช่น พวกตุนิส
อัลเจเรีย อียิปต์ และอะบิสสินีเย พวกแแฮมมิต (Hamites)
คือพวกโซมาลี, นีอเบียน, และชาติที่อยู่ในแถบสะหะราทาง
ทิศตะวันตก และพวกที่อยู่ในประเทศอะบิสสินีเยบ้าง

การปกครอง

ทวีปอาฟริกามีอาณาเขตกว้างขวาง ได้มีชาติที่มี
อำนาจในยุโรปมาปกครอง ชาติอังกฤษมาก่อน และ

ได้ส่วนที่ดีที่สุด ฝรั่งเศสให้อาณาเขตต์มากที่สุด แต่ที่
 เหล่านั้นโดยมากเป็นทะเลทราย อิตาลี เบิลเยม และ
 โปรตุเกส ก็มีอาณาเขตต์มากเหมือนกัน เยอรมัน
 เสียอาณาเขตต์ที่ไวกี ทางฝั่งตะวันออกและตะวันตก
 แก่อังกฤษและฝรั่งเศส ในพระพุทธศักราช ๒๔๕๓

บทที่ ๒

ประเทศแถบเมดิเตอร์เรเนียน

ประเทศที่อยู่ ทางทิศตะวันตกของทะเลเมดิเตอร์เร-
 เนียนเท่านั้น รวมอยู่ในแถบนี้ ส่วนประเทศที่อยู่
 ทางทิศตะวันออกของอ่าวคาเบส (Gabs) ไปเป็นส่วน
 หนึ่งของทะเลทรายสะหะรา

อากาศ อย่างเดียวกันกับประเทศต่างๆ ในแถบ
 เมดิเตอร์เรเนียน ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในทวีปอื่นๆ แต่
 ที่สูงๆ ในฤดูหนาวมีอากาศหนาว ตามฝั่งทะเลเมดิเตอร์
 เรเนียนในฤดูหนาวอากาศไม่หนาว อบอุ่นสบาย มีคน
 มาเที่ยวพักผ่อนตามเมืองแถบนี้ในฤดูหนาว ฝนไม่ใคร่

ตก การกสิกรรมหรือการเลี้ยงปศุสัตว์กระทำได้ในที่
ฝนตก และที่ซึ่งไม่สูงนัก

ที่ราบ (The Telle)

ประเทศอัลเจียร์ เป็นตัวอย่างอันดีของประเทศแถบ
เมดิเตอร์เรเนียน ในทวีปอาฟริกา ริมฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
เตี้ยๆ ถัดมาเป็นทิวเขานูนๆ เรียกว่า เทลล์ ทิวเขานูนๆเข้าไป
ภายในทวีปตั้ง ๘๐ กิโลเมตร ถึง ๒๕๐ กิโลเมตร มีที่ราบ
และทิวเขานูนๆหลายแห่ง ฝนตกพอที่จะประกอบการ
เพาะปลูกได้ ถ้าได้อาศัยการทดน้ำเข้าช่วยด้วย

ในประเทศอัลเจียร์มีทิวเขานูนๆ คือ (๑) ทิวเขานูนๆ (The Sig)
มีเมืองออราน เป็นเมืองสำคัญ (๒) ทิวเขานูนๆ ตั้ง
ขนานกันกับฝั่งทะเล (๓) ทิวเขานูนๆ มีเมืองอัลเจียร์
ตั้งอยู่ (๔) ทิวเขานูนๆ มีเมือง บูจี (Bougie) อยู่
ที่ปากแม่น้ำสะเฮล (๕) ที่ราบ โบนา

ที่ราบเหล่านี้อาศัยการทดน้ำ สามารถที่จะปลูกข้าว
ต่างๆ และไม่ผลตามแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เช่น
องุ่น, ไม้คอก ซึ่งเป็นไม้โอคชนิดหนึ่งมาก ครึ่งหนึ่ง
แถบนี้เคยเป็นป่าใหญ่ ยังไม่มีราษฎรมาทำการโค่นตัดไม้

ที่ราบได้ขยายจากทิศตะวันออกไปจนถึงประเทศมอริออคโค
 ที่ลุ่มเป็นทุ่งอุดมด้วยคินดี การกสิกรรมที่กระทำกันก็
 คล้าย ๆ กันกับที่ประเทศอัลเจเรีย แต่ยังต่ำหลังมาก

ที่ลุ่มในประเทศตูนีส รวมทั้งที่ราบในลุ่มแม่น้ำ

แมเชอร์ดา ในที่ลุ่มนี้ ราษฎรปลูกข้าวสาลี ข้าวโพด
 และมะกอก ชงมขอเสิงที่สุด และเป็นท่มั่นของพวก
 คาร์เถเจเนียนในสมัยโบราณ ภายหลังได้ตกไปเป็นของ
 พวกโรมัน ซึ่งได้มาปกครองในอาฟริกา ได้แหลม
 บอนลงมา ที่ราบเขียวขจีอันเป็นรูว ติดฝั่งทะเล เรียกว่า
 ที่ราบสะเหล

ที่เนินสูง เนินสูงซึ่งตั้งอยู่ใต้ที่ลุ่ม ตั้งอยู่เป็น
 ชั้น ๆ หนาแน่น ที่สูงนี้ติดต่อกัน ตั้งแต่ประเทศมอริออคโค
 จนถึงประเทศตูนีส และค่อยเรียวเข้าทางทิศตะวันตก
 และทิศตะวันออก ในประเทศอัลเจเรียและตูนีส มี
 ทะเลสาบน้ำเค็ม เรียกว่า ซอดต์ เป็นทะเลสาบใหญ่โต
 มาก. พื้นแผ่นดินปกคลุมไปด้วยหญ้าเอสปาร์โต ซึ่งเข
 นำมาทำกระดาษ และหญ้าสำหรับอูญูร์ ม้า แกะ และ
 แพะได้อาศัยกิน ในทางใต้มีพดภูเขาสองพืดไปรวมกัน

ทางทิศตะวันตก เป็นภูเขา แอ็ตลาสใหญ่ อยู่ในประเทศ
มอริออคโค . . ซึ่งมียอดเขาสูงกว่า ๔๓๐๐ เมตร ภูเขา
แอ็ตลาสในประเทศตูนิสมียอดเขาไม่สูงกว่า ๒๓๓๐ เมตร
ส่วนด้านใต้ของภูเขาแอ็ตลาสเป็นที่ชั้นเทลงสู่ทะเลทราย
สะหะรา

ประเทศมอริออคโค

เป็นประเทศซึ่งอยู่ในความดูแลของฝรั่งเศส และ
เสเปญ มีสุลต่านเป็นผู้ปกครองประเทศ และเป็น
หัวหน้าศาสนามะหะหมัด แต่ต้องเชื่อฟังคำแนะนำของ
ข้าหลวงฝรั่งเศสประจำ (French Resident-General)

สินค้าขาออก มีขนแกะ, ไข่, มะนาว, ข้าว, หนังสัตว์

พลเมือง มีประมาณ ๗,๐๐๐,๐๐๐ คน

ในจำนวนนี้เป็นพวกอาหรับประมาณ ๓ ของพลเมือง
ทั้งหมด อาศัยอยู่ตามเมืองตามทะเลทราย และทุ่งหญ้า
เป็นพวกที่อยู่ ไม่เป็นที่ พวกเบอร์เบอร์อาศัยอยู่ตาม
ภูเขา พวกนี้ไม่เที่ยวไปมาเหมือนพวกอาหรับ อยู่เป็นที่
และประกอบอาชีพในทางกสิกรรม แลบท้มคนหนาแน่น
คือแถบฝั่งทะเล และในที่ที่บริบูรณ์

เมืองสำคัญ

• • แดนมัจฉี เป็นเมืองสำคัญ มีท่าเรือตั้งอยู่ริมฝั่งทะเล ท้องแควจบิรอลูตา

เฟซ ตั้งอยู่บนแม่น้ำสับ ตอนภายในของประเทศ ที่เมืองนราษฏรท่าหมวกขาว (หมวกแดง) เป็นเมืองหลวงของประเทศ

มอรัคโค ตั้งอยู่ ตอนภายในของประเทศ บริเวณที่ใกล้เคียงกับเมืองนี้ เป็นที่บริบูรณ์ มีการปลูกข้าวและผลไม้ต่าง ๆ

ประเทศอัลเจีย

อยู่ในแถบภูเขาแอตลาส เป็นประเทศราชของฝรั่งเศส ฝรั่งเศสได้มาปกครองแต่พระพุทศักราช

๒๓๗๓ ได้เอาใจใส่ในการขุดคลองเพื่อทำการทดน้ำ และได้ตัดถนนหนทาง จัดการเพาะปลูก ทำเหมืองแร่ และการพาณิชย์ให้เจริญขึ้น และได้สร้างทางรถไฟ ติดต่อเมืองสำคัญที่อยู่ในที่ราบ

ผลที่ได้ ในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน มีเหล้าองุ่น ส้ม มะกอก อินทผลัม มะเดื่อ มะนาว ถั่ว และ

ผลไม้^๕อื่น ๆ อีก ตามหุบเขาเป็น^๕ที่บริบูรณ์ มีการปลูก
ข้าวสาลี ข้าวบาร์เล่ ข้าวโอต ข้าวโพด มันฝรั่ง แอปเปิ้ล^๕
และยาสูบ

สิ่งที่ได้จากสัตว์ มี แกะ ขนแกะ และหนังสัตว์^๕
โลหธาตุ อันมีค่า คือ เหล็ก สังกะสี ดีบุก และ
ตะกั่ว

พลเมือง ประมาณ ๕,๘๐๐,๐๐๐ คน

โดยมากเป็นพวกอาหรับ มีอาชีพในการเลี้ยงสัตว์^๕
และอยู่ไม่เป็นที่ ส่วนพวกเบอร์เบอร์อยู่ตามแถบภูเขา
ประกอบอาชีพในการกสิกรรม และเลี้ยงปศุสัตว์ เช่น
แพะและแกะ

เมืองสำคัญ

อัลเจียร์ (Algiers) ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลเมดิเตอร์-
เรเนียน มีอากาศอบอุ่นสบาย เป็นเมืองหลวง และ
เป็นสถานที่สำหรับเรือกลไฟแวะเอาถ่านศิลา ในฤดูหนาว
มีชาวยุโรปมาเที่ยวกันมาก

คอนสแตนไทน์ (Constantine) เป็นเมืองสำคัญ
ตั้งอยู่ภายในของประเทศ เป็นที่มั่นคงแข็งแรง มี

ภูมิประเทศสวยงาม มีทางรถไฟติดต่อกับเมืองอัลเจียร์

ประเทศตูนีส

เป็นประเทศที่อยู่ในความดูแลของฝรั่งเศส มี
 ภูมิทรัพยากรเมืองปกครอง เรียกว่า เบ มีเสนาบดีฝรั่งเศส
 ประจำ หัวหน้ากระทรวงต่างๆ เป็นคนฝรั่งเศสโดยมาก
ผลที่ได้ มีคล้ายๆ กันกับประเทศอัลเจียร์ นอกจาก
 นั้นมีไม้ออกและฟอสเฟต (Phosphates)

พลเมือง มีประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ คน เป็นพวก
 เบอเบอ ๖๐๐,๐๐๐ คน และเป็นพวกอาหรับ ๕๐๐,๐๐๐ คน

เมืองสำคัญ

ตูนีส เป็นเมืองหลวง มีทางรถไฟจากเมืองอัลเจียร์
 ติดต่อกับเมืองนันทาลุ่มแม่น้ำมาเซอ์ตา

แสฟกซ์ ตั้งอยู่ทางใต้ของเมืองตูนีส เป็นเมือง
 สำคัญเป็นที่สองของประเทศ

• บิเซร์ตา (Bizerta) อยู่ทางเหนือ เป็นสถานีกองทัพ
 เรือของฝรั่งเศส

บทที่ ๓

ประเทศแถบทะเลทราย

ทะเลทรายสะหะรามีพื้นที่ต่าง ๆ กัน ที่ค่อย ๆ สูงขึ้นทางใต้ และมีเนินสูงผ่านทะเลทราย เป็นพืดตั้งแต่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ พื้นที่โดยมากปกคลุมด้วยเขาทราย และมีต้นไม้เตี้ย ๆ ในจำพวกหนามชนิดทั่วไป แต่ไม่หนาแน่น ในที่ที่ไม่มีพืชพันธุ์ มีอากาศร้อนจัดในเวลากลางวัน และอากาศเย็นลงโดยรวดเร็วในเวลากลางคืน เพราะฉะนั้นความร้อนหนาวระหว่างกลางวันและกลางคืน และระหว่างฤดูร้อนและฤดูหนาวต่างกันมาก

น้ำขังอยู่ใต้ดิน เมื่อราษฎรต้องการน้ำต้องขุดบ่อลึก เช่นนั้นการหาน้ำก็เป็นอันกระทำกันได้ และมีที่บริบูรณ์ (Oases) ตามที่บริบูรณ์มีการเพาะปลูก เช่นปลูกต้นอินทผลัม และในที่ร่ม ปลูกข้าว ถั่ว และไม้ผลต่าง ๆ สัตว์ที่มีในแถบนี้ คือ อูฐ ม้า อาศัยพันธุ์ไม้ในจำพวกหนามเป็นอาหาร ในที่ที่บริบูรณ์มีการเลี้ยง แกะ และแพะ ตาม oases มีคนตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นหลักฐาน

และประกอบกรหัตถกรรมบ้าง การค้าขายได้กระทำกัน
 • โดยทางเกวียน ใช้อูฐเป็นพาหนะ ซึ่งเดินทางข้าม
 ทะเลทรายตามทางขงผ่าน oases
 ทะเลทรายทะเลทราย เป็นทะเลทรายที่มีหินปน
 ปกคลุมไปด้วยหญ้าและพรรณไม้ในจำพวกหนาม

ประเทศอียิปต์

เนื้อที่ ประมาณ ๑,๐๒๔,๑๐๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม
 ในจำนวนรวมทั้งทะเลทรายลิเบียและเขาไซเน (Sinai)
 ด้วย

พรมท ประกอบด้วยทราย ซึ่งมีน้ำท่วมในลุ่มแม่น้ำ
 ในต้นตอนใต้ ทั้งสองข้างของลุ่มแม่น้ำเป็นที่สูงและเป็น
 ทะเลทราย

อากาศ มีอากาศแห้งแล้งและร้อนจัด เป็นส่วน
 หนึ่งของทะเลทรายสะหะรา นอกจากลุ่มแม่น้ำไนล์แล้ว
 เป็นที่ทะเลทรายทั้งนั้น ฝนตกที่โคโร ประมาณ ๕๐
 มิลลิเมตร แม้แต่ที่อะเล็กซานเดรีย ซึ่งอยู่ใกล้ฝั่งทะเล
 ฝนตกประมาณ ๒๐๐ มิลลิเมตร

พืช ที่สำคัญคือ ฝ้าย, ข้าว, ข้าวโพด, ข้าวมิลเลต, อ้อย, ข้าวสาลี, ข้าวบาร์เล่

อาชีพ การเพาะปลูกในประเทศอาศัยการทดน้ำ โดยที่ลำคลองติดต่อกับแม่น้ำไนล์ การอุตสาหกรรม ที่สำคัญคือการทำสีย้อมผ้า ฟอกหนัง และทำปูนซีเมนต์

ทางรถไฟ ยาวประมาณ ๓๐๕๔ กิโลเมตร สายสำคัญคือสายที่ลงมาจากใต้ ลงมาที่เมืองคาร์ตุมในสุตानรถไฟสายนี้จะต่อกับรถไฟในอาฟริกาใต้ เรียกว่ารถไฟสายเคปและไคโร

คลองสุเอซ รวมทั้งเขตต์คลองด้วยอีก ๖.๔ กิโลเมตร คลองสุเอซยาวประมาณ ๑๖๕ กิโลเมตร เปิดให้เรือเดินเมื่อพระพุทธรศักราช ๒๔๑๒ เรือกลไฟและไปรษณีย์-ภัณฑ์ จาก ประเทศอินเดีย และประเทศ ทาง ทิศตะวันออกของทวีปเอเชียผ่านคลองนี้ ก่อนที่จะไปทวีปยุโรป

พลเมือง มีประมาณ ๑๓,๘๘๕,๐๐๐ คน อยู่กันหนาแน่นในลุ่มแม่น้ำไนล์ ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ ๓๐,๗๒๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม ในทะเลทรายและภูเขาไม่มีคนอยู่ พลเมืองมีชาติ กรีก อิตาลี อังกฤษ และฝรั่งเศส

แต่ชาติเหล่านี้อยู่ในเมืองใหญ่ๆ ในอียิปต์ได้โดยมาก
 • • การปกครอง เดิมประเทศอียิปต์เป็นของตุรกี แต่
 มาอยู่ในความปกครองของอังกฤษ เมื่อพระพุทธศักราช
 ๒๔๕๖ ภายหลังอังกฤษได้ยอมให้อียิปต์ปกครองตนเอง
 เป็นอิสระภาพ มีพระราชพิธีประมุข ประเทศนี้
 แบ่งออกเป็น ๑๕ มณฑล

เมืองสำคัญ

ไคโร เป็นเมืองหลวง เป็นเมืองใหญ่ที่สุดใน
 อาฟริกา โดยเหตุที่ตั้งอยู่ในลุ่มแม่น้ำไนล์ ซึ่งเป็น
 ที่บริบูรณ์ เมืองนี้จึงเจริญและสำคัญ

อะเล็กซานเดรีย เป็นเมืองสำคัญที่สอง เป็นเมืองท่า
 สำคัญในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

ปอร์ตไสด์ พังจะเป็นเมืองสำคัญขึ้น เมื่อเบ็ดคลอง
 สุเอซ ตั้งอยู่ที่ปากคลองสุเอซทางเหนือ เรือกลไฟจาก
 ประเทศอินเดียมาแวะและรับถ่านหินและสินค้าที่เมืองนี้
 เมืองปอร์ตไสด์มีรถไฟติดต่อกับไคโร และเมืองสุเอซ

สุเอซ เป็นเมืองท่า ตั้งอยู่ที่ปากคลองสุเอซทางใต้
ดามิเอตตา (Damietta) เป็นท่าเรือตั้งอยู่ตอนกลาง

แห่งแผ่นดินสันดอน

อัสวาน (Assuan) ตั้งอยู่ใกล้กับแก่งที่ ๑ ที่เมือง
รัฐบาลได้ทำท่อบำบัดน้ำในลุ่มน้ำไนล์ไว้ น้ำที่ท่อบำ
บัดไว้ใช้สำหรับการเพาะปลูกในบริเวณนั้น

ประเทศอียิปต์

พื้นที่ ตอนที่อยู่ใกล้ฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เป็น
ที่ราบต่ำ เว้นแต่แถบ Barka เป็นที่เนินสูง ทางทิศ
ตะวันตกของประเทศเป็นที่เนินสูงติดต่อกันเป็นพืด เรียก
ว่า เนินเฟชชาน นอกนั้นเป็นที่เนินต่ำอยู่ในทะเลทราย
อียิปต์

อากาศและพืชผล คล้ายๆ กันกับประเทศที่อยู่
ใกล้เคียงเช่นประเทศตูนิสและอัลเจียร์ แต่ทางใต้มีอากาศ
แห้งแล้ง เพราะอยู่ในแถบทะเลทราย พืชผลใน
ประเทศมี มะกอก มะเดื่อ มะนาว กล้วยาเอสปาร์โต
ฟองน้ำ ขนนกกระจอกเทศ ซึ่งได้มาจากแถบสุดาน

พลเมือง มีประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน

การปกครอง อยู่ในความปกครองของประเทศอิตาลี
แบ่งออกเป็นมณฑลและจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด

ซึ่งพระราชาธิบดีแห่งประเทศอิตาลีเป็นผู้ทรงเลือก

เมืองสำคัญ

ตรีโปลี เป็นเมืองหลวง และเป็นเมืองท่าในทะเล
เมดิเตอร์เรเนียน

ประเทศสหะราชของฝรั่งเศส

เป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในทะเลทรายสหะราช อยู่ใน
ความปกครองของฝรั่งเศส

พื้นที่ ประเทศสหะราชเช่นที่เนินต่ำ โดยมากต่ำกว่า ๓๓๐ กิโลเมตร ที่สูงเป็นพืดไปตั้งแต่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ไปทิศตะวันออกเฉียงใต้ เป็นที่สูงที่สุดคือ เนิน ดีเบสตี สูงประมาณ ๓๐๐๐ เมตร ที่สูงนี้แบ่งประเทศสหะราชออกเป็นสองตอน เป็นทะเลทรายทางทิศตะวันตกและทางทิศตะวันออกหรือทะเลทรายลิเบียมีลำธารเป็นอันมาก แต่ไม่มีน้ำอยู่เสมอ ลำธารโดยมากไหลมาจากภูเขาแอตลาส ฉะนั้นที่เชิงเขาเป็นที่บริบูรณ์พื้นที่โดยมากเป็นหินและกรวด และมีเขาทรายหลายแห่งซึ่งลมได้พัดเอาทรายมากองไว้

อากาศ ที่ใด ๆ ที่มีพหัพันธุ์ เมื่อพระอาทิตย์ส่อง

แสง ที่ดินไม่สู้จะร้อนเร็ว และไม่คายความร้อนเร็ว
เมื่อพระอาทิตย์อัสดงคตแล้ว ที่เนินต่ำซึ่งประกอบด้วย
กรวดและหิน ไม่มีพืชพันธุ์เป็นที่ยึดกัน มีความร้อน
หนาวต่างกันมากในระหว่างกลางวันและกลางคืน และ
ระหว่างฤดูร้อนและฤดูหนาว ในฤดูร้อนประเทศสะหะรา
โดยทั่วไป มีความร้อนหนาวสูงกว่า 32° เซ็นติเกรด
และเป็นส่วนที่ร้อนที่สุดของทวีปอาฟริกา

ในแถบทะเลทรายสะหะรา เกือบไม่มีฝนตก ส่วน
เนินราบอาอ์และดีเบสตี เป็นที่สูง มีฝนตกน้อยๆ
แถบนี้เป็นที่บริบูรณ์

พืช การที่ไม่มีพืชก็เพราะไม่มีความชุ่มชื้น ดิน
เป็นดินที่ดัดแปร พอมันฝนตกหรือน้ำค้างตกหนัก พืชพันธุ์
ที่เหี่ยวแห้งอยู่ งอกงามขึ้นโดยเร็วแลดูให้เขียวชะอุ่ม
ทั่วไป ถ้าฝนตกน้อยๆ มีพันธุ์ไม้โตๆ ขึ้น และมัน
ต้อง เปลี่ยนลักษณะของมันให้เหมาะสำหรับต่อสู้อากาศ
แห้งแล้ง นอกจากนั้นหญ้าขึ้นซึ่งเป็นอาหารของสัตว์
ฝนเมื่อตกลงมาแล้วซึมไปใต้ดินไปรวมกันในที่ต่ำ เกิด
เป็นหนองน้ำขึ้น

พลเมือง ประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ คน

อาชีพ ตามแถบหนองน้ำมีการเพาะปลูกและมีคน
อยู่บ้าง อินทผลัมเป็นพืชสำคัญ ถ้าไม่มีพืชพันธุ์แล้ว
ทะเลทรายก็จะเป็นที่ว่างเปล่า จะไม่มีคนอยู่ ในที่
บริบูรณ์ เขาทำการทอน้ำจากลำธาร ราษฎรปลูกข้าว
และถั่วกันเป็นพัน ตามที่ก่อนข้างบริบูรณ์และตามชาย
หนองน้ำ การเลี้ยงอูฐ แพะ และแกะ เป็นอาชีพ
สำคัญของพวกพเนจร

หนองน้ำและการคมนาคม หนองน้ำที่สำคัญมีตาม
แถบที่ต่ำ ที่หนองสัว เป็นที่กว้างใหญ่ ตั้งอยู่ในที่ต่ำ
ระหว่างหนองไฟยม (The Fayum) ด้ับอ่าว สิดรา ซึ่งอยู่
ทางเหนือของทะเลทรายลิเบีย หนองบัสครา, ลากูอาต
ฟีก (Figig) และตาฟเลต เป็นที่บริบูรณ์ อยู่ทางใต้
ของภูเขาแอตลาส หนองตุกูร์ต (Tugurt) ถัดตามส
วารักลา และวัด อยู่ในที่ลุ่มระหว่างภูเขาแอตลาสและ
ที่เนินทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ หนองน้ำเหล่านี้เป็น
ทางไปมาสำคัญทางเหนือของทะเลทรายสะหะรา และ
เป็นการสะดวกในการยกกองทัพของพวกอาหรับในศตวรรษ
ที่ ๑๒ แห่งพุทธศักราช

ทางเดินจากเหนือไปได้ระหว่างทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และแถบสุดานผ่านหนองน้ำอื่นๆ ทางเดินที่สำคัญคือ ข้ามหนองน้ำใหญ่ในประเทศอียิปต์ อีกทางหนึ่งจากเมือง เบงกาซีในจังหวัดบาร์คาผ่านหนองคูปรา ไปทางทิศ ตะวันตกของประเทศแองโกลอียิปเซียนสุดาน จากเมือง ตร์โปลีทางเดินผ่านมรฺซุคในแถบเฟซซาน ซึ่งอยู่ทาง เหนือของเนินดีเบสดี ไปทางใต้ไปที่ทะเลสาบชาด หรือ ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ทางหนองอากาเดส ซึ่งอยู่ที่ เชนเซาดีเบสดี ไปที่สุดานแถบแม่น้ำไนเจอร์ ทางเดิน สำคัญจากเมืองตร์โปลี เฟซ, และวาร์กิดา ไปรวมกัน ที่หนองตวัดแล้วไปตามที่ดำ ไปที่เมืองติมบัคตู ซึ่งเป็น ที่สุด ทางเดิน จากมอรร็อกโก และที่ติดต่อกันระหว่างสะหะรา ตะวันตกและสุดาน ทางเดินเหล่านี้ใช้เกวียนเทียมด้วย อยูฐ ซึ่งกินเวลาหลายสัปดาห์หรือหลายเดือน ถ้าหาก พ้อค้าเกวียนไปถูกพายุทราย หรือ เกิดมี บ่อน้ำ แห่ง คนและสัตว์กตายเป็นด้วยความหิวและกระหาย การค้าขาย ระหว่างทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและสุดาน ได้กระทำกัน มาแต่โบราณกาล เวลานการค้าขายเสื่อมทรามลง เพราะ สิ้นค้าส่งไปทางใต้ และมีเรือกลไฟมารับไปอีกทอดหนึ่ง

ประเทศมอริเตเนีย

เป็นแผ่นดินซึ่งอยู่ทางใต้และทางทิศตะวันออกของ
ประเทศรีโอเดโอโร ซึ่งเป็นของสเปน ประเทศนี้เป็นของ
ฝรั่งเศส และอยู่ทางทิศตะวันตกที่สุดของทะเลทราย
สะหะรา พืชผลมี ยาง และอินทผลัม

ประเทศรีโอเดโอโร

เป็นประเทศที่ใหญ่ ซึ่งเป็นของประเทศสเปน
ประเทศนี้ตั้งขนานกับฝั่งทะเล อยู่ทางทิศตะวันตก
เฉียงใต้ของประเทศมอริออคโค ประเทศนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของทะเลทรายสะหะรา ซึ่งเป็นที่แห้งแล้ง มีคนอยู่
เบาบาง โดยมากเป็นพวกอาหรับ พวกนี้อยู่ไม่เป็น
พลเมืองมีประมาณ ๒๕๐ คน

บทที่ ๔

ประเทศแถบสุดาน

ได้ระบะรุงประมาณ ๑๕ องศาเหนือลงมา มีหนึ่ง
แบ่งออกเป็นสองฤดู คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน ฤดูร้อนมี

อากาศร้อนและแห้งแล้งอยู่นาน และในฤดูฝนฝนตก
แต่ไม่นาน. ถ้าลงมาทางใต้จะมีฤดูฝนนานเข้า ที่ที่ฝน
ทะเลทรายก็ค่อยกลายเป็นทุ่งหญ้าไม้บาง

ในเขตทุ่งหญ้านี้ เป็นแถบสุดาน ตั้งแต่มหาสมุทร
แอตแลนติก ไปจนถึงทะเลแดง ทางทิศตะวันตก
ของสุดานทางใต้ จดเขابينน้ำระหว่างแม่น้ำไนเจอร์และ
แม่น้ำโวลทงสู่อ่าวกินี สุดานตอนกลางจดเขابينน้ำ
ระหว่างทะเลสาบชาดและแม่น้ำคองโก และทางทิศ
ตะวันออกอยู่ใกล้ ๆ กับระยะรุ่ง ๕ องศาเหนือศูนย์สูตร
สุดานตะวันตกคือบริเวณแม่น้ำเซเนกัลและแกมเบีย กับ
ตอนปลายและตอนกลางของแม่น้ำไนเจอร์ สุดานตอน
กลางอยู่ในลุ่มแถบทะเลสาบชาด สุดานตะวันออกอยู่
ในแถบแม่น้ำไนล์ตอนกลาง แดนโสมาลีอยู่นอกเขต
สุดาน แต่ติดต่อกับสุดานตะวันออก

อากาศ สุดานมีฤดู ๓ ฤดู ฤดูร้อนมีอากาศร้อน
และแห้งแล้ง นับแต่เดือนกุมภาพันธ์จนถึงเดือนมิถุนายน
ฤดูฝนตั้งแต่เดือนกรกฎาคมจนถึงเดือนกันยายน และ
ฤดูลมหนาวมีต้น มลมแห้งแล้งพัดมาทางทิศตะวัน
ออก และหอบเอาผงและทรายมาจากทะเลทรายสะหะรา

ลมตั้งแต่ต้นพัดแต่เดือนตุลาคมจนถึงเดือนมกราคม ความ
 ร้อนหนาวคิดเฉลี่ยในบ้นหนึ่งประมาณ 26° ช. แต่ความ
 ร้อนหนาวตามธรรมชาติสูงถึง 38° ช. ตอนกลางคืนมีน้ำ
 จับแข็งเนื่องๆ โดยเหตุที่ความร้อนกระจัดกระจายไปได้
 โดยเร็ว ความร้อนหนาวระหว่างกลางวันและกลางคืน
 ต่างกันประมาณ 16° ช. ตามแถบชายทะเลทรายในบ้นหนึ่ง
 ฝนตกประมาณ 250 มิลลิเมตร และฝนตกในทางใต้ถึง
 1500 มิลลิเมตร เพราะอยู่ชายเขตร้อนในแถบศูนย์สูตร
 แถบสุดแดนนับว่าอยู่ระหว่างทะเลทราย ซึ่งมีอากาศแห้ง
 แฉ้ง ไม่สามารถจะประกอบการกสิกรรมได้ และแถบ
 ป่าไม้ที่มีฝนตกและอากาศร้อน ซึ่งมีอากาศร้อนและ
 ชุ่มชื้นจนเกินไป ไม่เหมาะแก่การประกอบการกสิกรรม
พืชผลและอาชีพ

เว้นแต่ที่แห้งแล้ง ทางเหนือ และทางทิศตะวันออก
 แถบสุดแดนเป็นที่ประกอบการกสิกรรมแท้ ปลูกข้าวมีลเถ็ด
 ได้สองครั้งในบ้นหนึ่ง ข้าวที่สำคัญปลูกในที่บริเวณ พืชผล
 อย่างอื่นคือ ข้าวสาลี, ข้าวโพด, ข้าว, ถั่ว, ฝ้าย, คราม,
 ยาสูบ, นัต บางเป็นพืชพันธุ์ซึ่งขึ้นในที่แห้งแล้ง เช่น
 ในแถบทะเลสาบชาด มัน, ถั่วลิสง, พริกไทย, น้ำมัน

มะพร้าว, ขาง, แสดงว่าอยู่ใกล้กับเขตต์ร้อน ดินเหมาะ
สำหรับปลูกฝ้าย สำหรับใช้ทำการหัตถกรรม

เนื่องจากสถานการณ์ของการหัตถกรรมในอาฟริกา
เหนือ จึงมีการค้าขายทางเกวียนข้ามทะเลทรายมาก การ
ฟอกหนังทำที่เมืองกาโน ซึ่งซื้อหนังสัตว์มาจากตำบลที่
อยู่ใกล้เคียง ส่งข้ามทะเลทรายไปขายที่เมืองสรีปอล
ผ้าขายเมื่อย้อมด้วยครามแล้วก็เป็นสินค้าสำคัญ

ประเทศสุดานของฝรั่งเศส

ในแถบสุดาน มีอาณาเขตต์เป็นส่วนมากเป็นของ
ฝรั่งเศส แต่ที่เหล่านั้นไม่ใช่เป็นที่บริบูรณ์ อาณาจักร
ของฝรั่งเศสได้แผ่แต่ประเทศเซเนกัล ไปจนถึงอาณา-
เขตต์ของ แองโกล อียิปเชียน สุดาน

พืชผลในแถบนี้มีคล้าย ๆ กันกับในประเทศราชของ
อังกฤษ ซึ่งอยู่ในแถบเดียวกัน

การปกครองก็ได้จัดอย่างเดียวกันกับประเทศราชของ
ฝรั่งเศสในอาฟริกาภาคเหนือ

ประเทศเซเนกัล

เนื้อที่ ๑,๑๒๑,๒๘๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

พหน อยู่ระหว่างที่เป็นทะเลทราย และป่าไม้
เตี้ย ๆ :

การคมนาคม แม่น้ำเซเนกัลใช้เดินเรือได้ในฤดูฝน
จนถึงเมืองเคซ (Kayes) จากเมืองนมรตไฟแล่นไปถึง
แม่น้ำไนเจอร์ เรือกลไฟขนาดเล็กแล่นลงไปตามลำ
แม่น้ำได้ถึงเมืองติมบัคตูในสุดานของฝรั่งเศส เมืองนี้
เป็นตลาดสำคัญสำหรับรับสินค้าที่ส่งมาจากแถบทะเลทราย
และจากแถบร้อน เช่นถั่วโกลา เป็นต้น

สำมะโนครัว ๑,๒๕๐,๐๐๐ คน

เมืองสำคัญ

เซนต์ลุยส์ (St. Louis) เป็นเมืองหลวง ตั้งอยู่บน
เกาะที่ปากแม่น้ำเซเนกัล ไม่ม้ทก้าบังคลื่นลมในเวลาทม
พายุจัด

ดาการ์ (Dakar) เป็นท่าเรือดี เพราะมีแหลม
เวร์ตงป็นทก้าบังคลื่นลม เมืองนมรตไฟติดต่อกับเมือง
เซนต์ลุยส์

ประเทศแกมเบีย

ประเทศนี้ตั้งอยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำแกมเบีย นับ

ตั้งแต่ปากแม่น้ำไปประมาณ ๕๐๐ กิโลเมตรทั้งสองฟากของ
แม่น้ำ

อากาศ ร้อนและชุ่มชื้น และมีไข้เจ็บชุกชุม
สินค้าขาออก ถั่วลิสง ทองคำ หนังสัตว์ เนอ
มะพร้าว

การปกครอง เป็นประเทศราชของอังกฤษ

เมืองสำคัญ

แบทเชอสต์ (Bathurst) เป็นเมืองหลวง

ประเทศไนจีเรียภาคเหนือ

เป็นประเทศราชของอังกฤษ มีพลเมืองประมาณ
๑๘,๐๐๐,๐๐๐ คน ประเทศไนจีเรียเดิมแบ่งเป็นสองภาค
คือภาคเหนือและภาคใต้ เวลารวมเป็นประเทศเดียว
แต่ที่แยกไว้ เพราะลักษณะภูมิประเทศต่างกัน

พื้นที่ ระหว่างแม่น้ำไนเจอร์และบันดูโดยมากสูงกว่า
๔๕๐ เมตร พื้นที่ค้อยสูงชันทางเนินโบชี (Bauchi) สูง
จนถึง ๑๒๐๐ เมตร

อากาศ ถึงแม้ว่าเป็นที่สูง แต่อยู่ในแถบร้อน

เพราะฉะนั้นอากาศยังร้อนสำหรับชาวยุโรปที่จะอยู่ให้
สุข แต่เนื่องด้วยอากาศแห้งแล้ง จึงไม่มีไข้เจ็บ

ผลที่ได้ มนน้ำมันและเนอมะพร้าว, ถั่วโกลา, ถั่วลิสง,
ยาง, งาม้าง, ฝ้าย, คราม, ยาสูบ, แกะ, แพะ, นก
กระจอกเทศ, เกล่อน้ำ, และประสารทอง.

การคมนาคม แม่น้ำไนเจอร์ใช้ในการเดินเรือได้
เฉพาะใต้แก่งลงมา แม่น้ำบิมนูแมลง Tsetse ชุกชุม
และใช้เดินเรือได้แต่เรือที่กินน้ำลึกเพียง ๖๐ เซนติเมตร
รถไฟที่เดินจากเมืองลาโกส (Lagos) เท่านั้น มีประโยชน์
สำหรับทำให้ประเทศรุ่งเรืองขึ้น

เมืองสำคัญ

โซโคโต (Sokoto) เป็นศูนย์กลางของพวกมะหะหมัด
ในสุตตานภาคตะวันตก

กาโน (Kano) เป็นตลาดตั้งอยู่แถบทะเลทราย เป็น
ชุมชุมช่องทางเกวียนข้ามทะเลทรายสะหะรา ที่นี้เป็น
ศูนย์กลางของการหัตถกรรมของพนเมือง เช่น เครื่อง
ทองเหลือง, หนังฟอก, ถ้วยชาม, เครื่องแก้ว, และผ้าด้าย.

ประเทศแองโกลีอียิปเตียนสถาน

มีอาณาเขตกว้างขวาง มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๕๖๐,๐๐๐
กิโลเมตรตารางเหลี่ยม เกือบเท่าอาณาจักรอินเดียของ
อังกฤษ

ผลที่ได้ มีงาช้าง และยาง เป็นผลสำคัญ ผลอื่นๆ
มี ฝ้าย, ขนนกกระจอกเทศ, มะพร้าว, อินทผลัม, ถั่ว, และ
หนังสือ. พืชพันธุ์ที่เป็นอาหารสำคัญ คือ ข้าวมีลเทศ
ในป่ามีไม้มะเกลือ, ยาง, และไม้ไฟ.

พลเมือง ประมาณ ๖,๐๐๐,๐๐๐ คน โดยมากเป็น
พวกอาหรับและนีโกร

เมืองสำคัญ

คาร์ตุม (Khartoom) ตั้งอยู่ที่แม่น้ำบลูไนล์และ
ไวต์ไนล์ไหลมาบรรจบกัน เป็นเมืองหลวง และเป็น
ศูนย์กลางของการพาณิชย์

ออมดัวร์มาน (Omdurman) เป็นเมืองหลวงเก่าของ
พวกเคอร์วิช.

ประเทศอะบิสซิเนีย

ในครั้งโบราณเรียกว่า เอธิโอเปีย (Ethiopia)

สินค้าขาออก มีหนังสัตว์, กาแฟ, ขง, งาช้าง,

และเนย.

สำมะโนครัว ประมาณ ๘,๐๐๐,๐๐๐ คน ราษฎร
นับถือคริสต์ศาสนาแทบโบราณกาล มีอาชีพในการ
ทำนาหรือเลี้ยงสัตว์

รัฐบาล อยู่ในอำนาจสหราชอาณาจักร

เมืองสำคัญ

อาดดิส อาบาบา (Addis Ababa) เป็นเมืองสำคัญ

แต่เมืองเดียว และเป็นเมืองหลวง

กอนดาร์ (Gondar) เคยเป็นเมืองหลวงมาครั้งหนึ่ง

แต่เวลานี้ เป็นเมืองเล็กน้อย มีพลเมืองประมาณ
๓๐๐๐ คน

แดนใต้มาติของฝรั่งเศส

เนื้อที่ ๑๕,๓๖๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

พลเมือง ประมาณ ๒๐๘,๐๐๐ คน

ประเทศสำคัญ เพราะทำการค้าขายระหว่างเมือง
จิบูตี (Jibuti) และประเทศอะบิสซิเนียภาคใต้ มีรถไฟ
ติดต่อกัน

แดน ไสมาลีของอังกฤษ

เป็นประเทศที่อยู่ในความดูแลของอังกฤษ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศอะบิสสินี

เนื้อที่ ๑๗๔,๐๘๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

สินค้าขาออก มีหนังสัตว์, กาว, ขนนกกระจอกเทศ, และงาช้าง.

พลเมือง ประมาณ ๓๔๕,๐๐๐ คน เป็นพวกนับถือศาสนาอะหะหมัด และเป็นพวกพเนจร หัวหน้า เรียกว่า ดาร์วิช พวกเหล่านี้มักจะรบพุ่งกันเองเสมอ

เมืองสำคัญ

เบอร์เบรา (Berbera) ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเล เป็นเมืองสำคัญ

แดน ไสมาลีของอิตาลี

เนื้อที่ ประมาณ ๕๖๘,๗๘๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

ลักษณะแห่งภูมิประเทศ อากาศ คล้ายๆ กันกับประเทศอาหรับภาคใต้

ผลที่ได้ มีหนังสือตัว, ขนุนกกระชอกเทศ, วัว, แกะ,
เครื่องเทศ, และยาง.

สินค้าขาออก ส่งสินค้าเนื้อสัตว์ไปที่เมืองเอเดน

พลเมือง ประมาณ ๓๒๐,๐๐๐ คน

ม็อกดิช (Mogdishu) ตั้งอยู่ริมฝั่งมหาสมุทรอินเดีย

เป็นเมืองหลวง

ประเทศเอริเทรีย

มีฝั่งทะเลทางทะเลแดง ยาวประมาณ ๓๐๗๒

กิโลเมตร

ผลที่สำคัญ คือ เนื้อสัตว์, หนังสือตัว, และเนย, มี

การหาไข่มุกดีที่เมืองเมสเสาวา ซึ่งเป็นเมืองสำคัญ ตั้ง
อยู่บนฝั่งทะเลแดง

พลเมือง ประมาณ ๓๘๐,๐๐๐ คน โดยมากเป็น

พวกพเนจร

การปกครอง เป็นประเทศราชของอิตาลี

เมืองสำคัญ

อาสมารา เป็นเมืองหลวง

บทที่ ๕

ประเทศแถบกัน

แผ่นดินที่อยู่^{๔๑}ในแถบ^{๔๒}กัน นับแต่เขาฟูตาจาลโลน (Futa Jallon) ไปจนถึงหางด้านใต้ของปากแม่น้ำคองโก แผ่นดินสันดอนของแม่น้ำไนเจอร์แบ่งแผ่นดินแถบ^{๔๓}นี้ออกเป็นสองภาค คือ^{๔๔}กันภาคเหนือ^{๔๕}และใต้

กันภาคเหนือ นับแต่ฝั่งทะเล^{๔๖}กัน ซึ่งเป็นหาดและที่ต่ำเข้าไปภายในทวีป จนถึงที่เป็นเขา ซึ่งเป็นสันปันน้ำระหว่างแม่น้ำที่ไหลลงทางทิศใต้สู่อ่าวกัน และไหลไปบรรจบกับแม่น้ำไนเจอร์ แม่น้ำลำธารตอนทิศตะวันตกเป็นแม่น้ำสั้นๆ ส่วนทางทิศตะวันออกเป็นแม่น้ำยาวสักหน่อย เพราะเขาอยู่ห่างจากฝั่ง ใน^{๔๗}ที่ชนแฉะและตามแม่น้ำลำธาร มีไม้โกงกาง แม่น้ำและลำธารใช้ไปมาได้เฉพาะเรือเล็กๆ จนถึงเชิงเขา

อากาศ ร้อน ความร้อนหนาวไม่ต่างกันตลอดปี สมสันกำตะวันออกเฉียงใต้ ได้พัดข้ามทะเล นำเอาฝนมาด้วย ฝนจึงตกแถบเขาใน^{๔๘}กันตลอดปี ฝนไม่ตกใน

ระหว่งที่ลมหารมัตตันพัฒมาจาทะเลทราย ลมนี้เป็น
ลมแห้งแล้ง

พืชผล ผังทะเลกิน เป็นป่าไม้อย่างแถบศูนย์สูตร
ของโลก มียางทั่วไป ถั่วถิสงมีมากทางทิศตะวันตก
น้ำมันมะพร้าวมีมากทางทิศตะวันออก เช่นในประเทศ
ในเอเชีย พืชพันธุ์ ที่ปลูกคือกาแฟและฝ้าย

ก้นภาคลีต ก้นภาคลีตเป็นที่สูงของที่เนินราบภายใน
ทวีป ในทางเหนือที่สุด ที่ผังทะเลกลงมาข้างใต้ มี
หมู่ภูเขาไฟคาเมรูนสูงกว่า ๔๓๓๐ เมตร พืชพันธุ์ เป็น
อย่างแถบร้อนจนถึงที่สูง ๑๖๖๐ เมตร และเป็นพืชพันธุ์
อย่างแถบอบอุ่นจนถึงที่สูง ๒๓๓๐ เมตร สูงจากนั้นเป็น
ทุ่งหญ้า และยอดที่สูงที่สุดเป็นภูเขาไฟ

ทางเหนือของก้นภาคลีต คือประเทศคาเมรูน เต็ม
เป็นของเยอรมัน ภายหลังมหาสงครามได้ตกเป็นของ
ฝรั่งเศส ในที่ราบเขาปลูกโคโค และกาแฟ

ในกองโกของฝรั่งเศส มีอากาศและพืชผลคล้าย
คลึงกับทางใต้ของที่สูง คือประเทศอังกิลา อันเป็น
ของโปรตุเกส ตามริมผังทะเลเป็นที่ราบและแห้งแล้ง
แต่ถัดผังทะเลเข้าไปที่ค่อยสูงขึ้นจนถึงที่เนินราบ ซึ่งสูง

๒๕๐๐ เมตร ในที่ชันต่ำ ๆ มียางและน้ำมันมะพร้าวเป็น
พืชผลสำคัญ กาแฟส่งไปขายต่างประเทศจากเมืองอามบรัช
เสาสเปาโลตะ โลอันดา และเมืองเบนเกลา ฝ้ายและ
อ้อยปลูกกันมากแถบเมืองมอสซาเมเตสในทางใต้

บริเวณลุ่มแม่น้ำคองโก ลุ่มแม่น้ำคองโกเป็นที่ราบ
เป็นวงกลมอยู่ สูงกว่าทะเลประมาณ ๕๐๐ เมตร มีที่เนิน
ราบอยู่รอบข้าง เว้นแต่ทางเหนือมีแม่น้ำซาวี ไหล
ไปสู่ทะเลสาบซาด ทางทิศตะวันออกเป็นที่สูงเป็นกำแพง
ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ เป็น ที่ สันปัน น้ำ ระหว่าง แม่น้ำ
คองโกและซามเบซี แผ่นดินเหล่านี้ อยู่ในแถบที่มีฝน
ตกชุก

ลำน้ำใหญ่เกิดจากที่สูงทางใต้ของทะเลสาบทานกาน
ยกา ไหลผ่านทะเลสาบบางวูโอโตและมเวรู แม่น้ำ
ลูกน้ำไหลจากทะเลสาบทานกานยกา และแม่น้ำอารูม
ไหล จาก ที่ สูง ทางทิศตะวันตก ของ ทะเลสาบ แอลเบอด
มาบรรจบกับแม่น้ำใหญ่ เมื่อแม่น้ำไหลมาถึงที่สูงประมาณ
๕๐๐ เมตร ได้เกิดเป็นน้ำตกสแตนเล็ดจ์จากที่แม่น้ำ
อารูมไหลมาบรรจบกับแม่น้ำใหญ่ แม่น้ำตอนนั้นกว้าง
ขวางเป็นทะเลสาบใหญ่ ก่อนที่แม่น้ำจะไหลผ่านที่ลาดน
้ำแม่น้ำกว่า ไหลมาบรรจบกัน แม่น้ำนั้นไหลมาจากที่สูง

อันไกลดัดจากสแตนเลปูล แม่น้ำไหลผ่านก้นภาควัย
มีน้ำตกหลายแห่ง จนแม่น้ำออกทะเล

ในบริเวณแม่น้ำคองโก เป็นป่าไม้แถบศูนย์สูตรของ
โลก ข้างเป็นพืชพันธุ์สำคัญ และเป็นผลสำคัญของ
คองโกของเบลเยียม

ประเทศกินีของโปรตุเกส

ตั้งอยู่ทางใต้ของประเทศเซเนกัล และอยู่เหนือ
กีนีของฝรั่งเศส ประเทศนี้มีพืชผลคล้ายๆ กันกับประเทศ
อื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกัน มีพลเมืองประมาณ
๔๐๐,๐๐๐ คน

ประเทศกีนีของฝรั่งเศส

แผ่นดินเป็นป่า มีเนื้อที่ประมาณ ๒๔๓,๒๐๐ กิโลเมตร
ตรงตารางเหลี่ยม พืชเมืองประมาณ ๑,๗๓๐,๐๐๐ คน

ประเทศไอวอรี โคสต์ (Ivory Coast)

มีเนื้อที่ประมาณ ๓๓๒,๘๐๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม
พืชเมืองประมาณ ๘๗๘,๐๐๐ คน ประเทศนี้เป็นของ
ฝรั่งเศส

ประเทศดากโฮเม (Dahomey)

ประเทศนี้เป็นของฝรั่งเศส มีพืชผลอย่างแถบฝั่งทะเลกินี เช่นน้ำมันมะพร้าว, ยาง, พริกไทย, และไม้มาหอกาน.

พลเมือง มีประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ คน

ท่าเรือตามเกาะซึ่งเป็น ที่กำบังและตามทะเลสาบน้ำเค็มเป็นที่สำหรับจอดเรือ เช่นเมืองโกนากรี (Konakry) ในประเทศกินีของฝรั่งเศส และเมืองกรัง บาสแสม ในประเทศไอวอรีโคสต์ ได้มีรถไฟติดต่อกับภายในประเทศ

ประเทศลีเออร์วาล์ เดอเน

เนื้อที่ ๖๔,๐๐๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

พรมแดน โดยมากเป็นเขา และเป็นที่ยกน้ำฝนไว้
เหตุนี้ประเทศนี้มีแม่น้ำลำธารมาก

อากาศ อย่างแถบร้อน มีฤดูสองฤดู คือฤดูฝนและฤดูแล้ง ฤดูฝนตั้งต้นแต่กลางเดือนพฤษภาคม . ไปจนถึงเดือนพฤศจิกายน เมื่อฝนจะมาหรือจะหยุด มีพายุพัดมา ฝนตกประมาณ ๓๓๓๖ เซ็นติเมตร ในเมือง

ฟรีทาวน์ ฝนตกชุกในเดือนมกราคม อากาศไม่เหมาะ
สำหรับชาวยุโรป

พืช มีมะพร้าว, ถั่วโกลา, อ้อย, กล้วย, ลำปะรต,
ฝ้าย.

สัตว์ ตามป่าไม้โกงกาง มีลิงสเทออาศัยอยู่ นอก
จากนั้นช้าง • ฮิปโปโปเตมัส เสือดำ เสือปลา วัวป่า
หมูป่า ลิงชิมแปนซี นม จระเข้ มีตามแม่น้ำ .

พลเมือง ประมาณ ๑,๔๕๐,๐๐๐ คน

อาชีพ มีการเพาะปลูก เช่นปลูกมะพร้าว, ข้าว,
มันสำปะหลัง, ฝ้าย, ข้าวโพด, ถั่วลิสง, ปลูกยางพารา,
โคโค . นอกจากทำการเพาะปลูก มีการทำเหมืองแร่
และการหัตถกรรมบ้างเล็กน้อย .

การปกครอง เป็นประเทศราชของอังกฤษ มีที่
ประชุมสำหรับจัดการบ้านเมือง แบ่งเป็น ๓ มณฑล

เมืองสำคัญ

• ฟรีทาวน์ (Freetown) เป็นเมืองหลวง เป็นศูนย์
กลางของกองทหารอังกฤษ และเป็นท่าเรือแข็งแรงที่สุด
ในอาฟริกาภาคตะวันตก เป็นท่าเรือที่มบ้อมแข็งแรง

ประเทศ โคสต์ โคสต์

เป็นแผ่นดินยื่นไปทั้งทางทิศตะวันตกและตะวันออก
ของฝั่งทะเลในอ่าวกัน

อากาศ ร้อนและชุ่มชื้นริมฝั่งทะเล

พืชผลและสินค้าขาออก น้ำมันและเนอมะพร้าว, ถั่ว
โกลา, โคโค, ยาง, และไม้ต่าง ๆ อาณาจักรนี้ได้นาม
มาจากทองคำ ซึ่งได้ส่งไปขายต่างประเทศจากฝั่งทะเล
ในหลายศตวรรษก่อนที่จะหาทองคำได้ทอง ในทวีปอาฟริกา

เมืองสำคัญ แอ็คครา (Accra) เป็นเมืองหลวง

กษัตริย์แห่งอาแซนติ เป็นใหญ่ เมืองหลวงของ
อาแซนติ ชื่อ กูมัสสิ (Kumassi) พืชสำคัญคือ เผือก,
มันสำปะหลัง, ข้าวโพด, และกล้วย.

ประเทศไนจีเรียภาคใต้

เมืองลาโกส อยู่ในประเทศไนจีเรียภาคใต้ ที่
เมืองท่าลาโกสได้ขุดร่องน้ำ เพื่อให้เรือกลไฟใหญ่ ๆ
แล่นเข้ามาในทะเลสาบน้ำเค็มในสันดอนได้ จากเมือง
นิมรอฟติดต่อกับแม่น้ำไนเจอร์ ฝ้ายปลูกตามที่ใกล้ ๆ

ฝั่งทะเล เพราะมีอากาศค่อนข้างแห้งแล้ง แผ่นดิน
 สันดอนของแม่น้ำไนเจอร์ เป็นตอนที่มิใช่ชุกชุมใน
 ทวีปอาฟริกา เพราะมีอากาศร้อนจัดและฝนตกชุก ไม่
 ไหลลงตามทิวเขาและ ช่งอยู่ใกล้ ๆ ฝั่งแม่น้ำลำธาร
 เป็นอันมากในแผ่นดินสันดอน

สินค้าขาออก มีมากกว่าเมืองอื่น ๆ ของอังกฤษ
 ที่ตั้งอยู่ใกล้ฝั่ง สินค้าที่สำคัญคือ น้ำมันมะพร้าว มี
 มากกว่าอื่น ๆ

ประเทศไลบีเรีย

เป็นประเทศที่จัดการปกครองอย่างประชาธิปไตย ตั้ง
 ขึ้นเมื่อเลิกทาสอาฟริกา เมื่อพุทธศักราช ๒๓๕๐. ชาติ
 ผิวดำจะเป็นพลเมืองไม่ได้ การปกครองได้จัดอย่าง
 ประเทศสหพันธรัฐอเมริกา อยู่ในอำนาจของประธานา-
 ธิบัตและรองประธานาธิบดี กับที่ประชุมเสนาบดี ๖ นาย
 มีรัฐสภา สภาสูงเรียกว่า เซเนต (Senate) และ
 สภาต่ำเรียกว่า เฮาส์ ออฟ เรปรีเซ้นเตติฟส์ (House of
 Representatives) ผู้ที่จะโหวตต้องเป็นชาติไนโกร และ
 มีที่ดิน ภาษาที่ใช้ในราชการคือ ภาษาอังกฤษ

พื้นที่ ประเทศนี้มีฝั่งทะเลยาวประมาณ ๕๖๐ กิโลเมตร และแผ่นดินลึเข้าไปในทวีปประมาณ ๓๒๐ กิโลเมตร พื้นที่เป็นที่ราบโดยมาก

พลเมือง มีประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ คน เป็นชาว
 ออฟริกา

เมืองสำคัญ

มอนโรเวีย เป็นเมืองหลวง ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเล
 เกรนโคสต์

สินค้าขาออก มีฝ้าย, ขนแกะ, น้ำมันมะพร้าว,
 กาแฟ, โคโค, งาช้าง, ขิง, ถั่วโกลา.

ประเทศอาฟริกาภาคตะวันออกของฝรั่งเศส

(French Equatorial Africa)

ประกอบด้วยเนินราบในกึ่งภูมิภาคใต้ ที่มุมของเนิน
 ราบภายใน เป็นที่สูงชันลงไปทางที่ราบอันแคบทางริมฝั่ง
 ทะเล

ทางเหนือ คือ ประเทศคาเมรูน ซึ่งเดิมเป็นของ
 เยอรมัน มีเนื้อที่ประมาณ ๕๑๒,๐๐๐ กิโลเมตรตาราง

เหลียม พลเมืองประมาณ ๒,๗๕๐,๐๐๐ คน . พนท
 ค้อยสูงซุน จันตทสูงซงเป็นภูเขาไฟที่ดับแล้ว เรียก
 ขอดคาเมรุน ที่สูงกว่ ๒๔๐๐ เมตร. เนื่องจากฝน
 ตกชุก มีป่าไม้อย่างแถบร้อนอันหนาแน่น พืชผล
 มียาง เนื้อและน้ำมันมะพร้าว ภายในของประเทศ
 เป็นป่าไม้น้อย ๆ เป็นที่เลี้ยงสัตว์ ในที่ดินภูเขาไฟ
 ปลูกต้นโคโคได้ดี .

อาฟริกาคร่อนจัดของฝรั่งเศส มีเนื้อที่ประมาณ
 ๑,๔๕๕,๐๘๐ กิโลเมตรตารางเหลียม พลเมืองประมาณ
 ๘,๐๐๐,๐๐๐ คน ราษฎรปลูกกาแฟ โคโค ในป่าราษฎร
 ได้ งาม้าง ยาง และน้ำมัน เมืองลิบรวิลล์ (Libreville)
 เป็นเมืองท่าสำคัญ ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเล บราชซาวิลล์
 (Brzzaville) ตั้งอยู่บนสแตนเลปูล บนฝั่งแม่น้ำคองโก

ประเทศองโกลา

ตั้งอยู่ใต้แม่น้ำคองโก มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๒๓๘,๐๔๐
 กิโลเมตรตารางเหลียม

ประเทศสนมฝั่งทะเลขาว ๑๖๐๐ กิโลเมตร ทางฝั่ง

ทะเลที่แห่งแล้ง ไปจนถึงป่าไม้เตี้ย ๆ ซึ่งเป็นที่สูง
(สูงตั้งแต่ ๑๕๐๐ เมตร ถึง ๑๘๐๐ เมตร) ทางใต้เป็น
ที่เลียงวัว ทางด้านตะวันตกของเนินราบ มีฝนตกชุก
มียาง น้ำมันมะพร้าว ในทางเหนือมีไร้กาแฟ ไร่อ้อย
ซึ่งปลูกในแถบที่ค่อนข้างแห้งแล้ง ใกล้เมืองมอสซาเมเดส
(Mossamedes) มีทางรถไฟยาวประมาณ ๑๒๘๐ กิโลเมตร
ได้สร้างรถไฟจากอ่าวโลบโด เหนือเมืองเบนเกลา
(Benguela) ไปติดต่อกับตำบลที่ทำเหมืองทองแดง ที่
กาเตงกู (Katanga) และรถไฟสายโรตเซย

ผลที่ได้ ที่สำคัญคือ กาแฟ, ยาง, ขิง, นัตาล,
มะพร้าว, งาช้าง, และปลาแห้ง.

ผลเมือง มีประมาณ ๕,๐๐๐,๐๐๐ คน

เมืองสำคัญ

โลอานโด (Loando) เป็นเมืองหลวง มีที่จอด
เรือดี

ประเทศคองโกของเบลเยียม

อาณานิคมเรียกว่า Belgian Congo เป็นแผ่นดิน
กว้างใหญ่ประมาณ ๒,๕๖๐,๐๐๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

มีพลเมืองประมาณ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ คน แม่น้ำคองโกและ
 สาขาเป็นทางเดินเรือของประเทศ มีป่าหนาที่

พืชผล ที่สำคัญ คือ ยาง ผลและน้ำมันมะพร้าว
 โคปาลขาว และโคโค งาช้างเป็นสินค้าส่งออกสำคัญ
 กาแฟ ผ้ายและยาสูบขึ้นงามดี

เมืองสำคัญ

โบมา (Boma) เป็นเมืองสำคัญ ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำ
 คองโก

ลีโอโปลด์วิลล์ (Leopoldville) เป็นเมืองหลวง ตั้ง
 อยู่บนฝั่งแม่น้ำคองโก

บทที่ ๒

แถบป่าไม้เตี้ย ๆ ทางทิศตะวันออก

(The Eastern Savanas)

อาฟริกากลางภาคตะวันออก

อาฟริกากลางภาคตะวันออก

พื้นที่สูงชันจากฝั่ง

ทะเลซึ่งเป็นที่ราบต่ำและมีพืชชุกชุม ที่ดินสูงชันเป็น
เชิงชัน จนถึงที่เนินราบซึ่งสูงประมาณ ๑๒๐๐ เมตร มี
แอ่งยาวเรียวผ่าน ๒ แห่ง แผ่นดินทั้งสองข้างเป็นภูที่
สูง มีภูเขาไฟหลายแห่ง ทางทิศตะวันออกของแอ่ง
ตะวันออก มีภูเขาไฟที่ดับแล้ว คือ ภูเขาไฟเค็นยา
และคีลมันจาโร ภูเขาไฟเอ็ลกอง (Elgon) อยู่ทาง
ทิศตะวันตกของแอ่งนี้ และอยู่ทางเหนือของทะเลสาบ
วิกตอเรีย ภูเขาเรเวนโซรี (Ruwenzori) อยู่ทางทิศ
ตะวันออกของแอ่งตะวันตก ระหว่างทะเลสาบแอลเบอต
และทะเลสาบเอ็ดวาร์ด ภูเขาไฟไม่ได้เกิดขึ้นด้วยอำนาจ
ภูเขาไฟ แต่ภูเขาระหว่างทะเลสาบเอ็ดวาร์ดและทะเล
สาบควู มียอดภูเขาไฟที่ยังคุ้ยอยู่ ชื่อ ฟัมบโร

ทะเลสาบวิกตอเรียและตอนปลายของแม่น้ำไนล์

ทะเลสาบวิกตอเรียสูงประมาณ ๑๑๐๐ เมตร เหนือ
ระดับน้ำทะเล มีแม่น้ำกาเกรา (Kagera) ซึ่งไหล
มาจากทางทิศตะวันตกลงสู่ทะเลสาบนี้ เป็นต้นน้ำของ
แม่น้ำไนล์ที่ไกลที่สุด ทะเลสาบวิกตอเรียเป็นอ่างน้ำ
ใหญ่แห่งหนึ่ง เพราะทะเลสาบนี้ตั้งอยู่ใต้ศูนย์สูตร
ของโลกลงมาน้อย และในแถบนี้มีฝนตกชุก น้ำ

จึงให้ลมารวมกันที่นั่น แม่น้ำไนล์ไม่แห้ง ได้อาศัย
น้ำจากทะเลสาบวิกตอเรีย ส่วนน้ำท่วมนี้ เนื่องด้วยสาขา
ของแม่น้ำในประเทศอียิปต์น้ำได้พาเอาน้ำมา แม่น้ำ
ไนล์ไหลจากทะเลสาบวิกตอเรีย ทางมุมทางด้านเหนือ
เหนือน้ำตกกริพอน (Ripon Falls) ผ่านที่ซึ่งเป็นที่ราบ
และหนองบึง และผ่านน้ำตกหลายแห่ง น้ำตกกล้า
ที่สุดคือน้ำตกเมอร์กิสัน (Murchison Fall) แล้วไหลลง
แอ่งตะวันตกและทะเลสาบแอ็ลเบอต แม่น้ำเซมลิค
ไหลจากทะเลสาบเอ็ดเวิร์ด ลงสู่ทะเลแอ็ลเบอต แม่น้ำ
ไนล์เมื่อไหลพ้นทะเลสาบแอ็ลเบอต ได้ผ่านหุบเขา
ไปจนถึงเนินราบของสudanตะวันออก ซึ่งอยู่ราวระยะ
รุ่ง ๕ องศาเหนือ ในตอนนั้นใช้สำหรับเดินเรือได้จนถึง
แก่งที่ ๖ ดังนั้นแม่น้ำไนล์ใช้ในการเดินเรือได้ในตอน
กลางของแม่น้ำหลายร้อยกิโลเมตร เช่นเดียวกับแม่น้ำ
คองโกและไนเจอร์

ต้นน้ำและตะวันออกของเนินราบตะวันออก

ทางด้านใต้ของทะเลสาบวิกตอเรีย เนินราบค่อย
สูงขึ้นทางภูเขาดีฟวิงสโตน ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันออก
เฉียงเหนือของทะเลสาบนี้ยาซา แม่น้ำเชเร (Shiré)

ไหลจากทะเลสาบลงสู่แม่น้ำชามเบซ แม่น้ำใหญ่ ๆ
หลายสาย ไหลจากทิศตะวันออกของ ภูเขา ลงสู่มหาสมุทร
อินเดีย แต่แม่น้ำเหล่านั้นใช้สำหรับการเดินเรือไม่ได้

อากาศ ออฟริกากลางภาคตะวันออก สูงกว่าลุ่ม
แม่น้ำคองโกมาก ซึ่งอยู่ในราวระยะรุ่งเหมือน ๆ กัน
ความร้อนไม่สู้ร้ายแรงนัก แบ่งออกได้เป็น ๓ แถบ
(ก) แถบทะเลสาบวิกตอเรีย ซึ่งมีฝนชุก (ข) แถบ
ฝั่งทะเล ซึ่งเป็นที่ลุ่ม มีอากาศร้อนจัดและฝนตกชุก
ในระหว่างแถบทั้งสองคือ (ค) แถบที่มีอากาศค่อนข้าง
แห้งแล้ง ซึ่งเป็นที่สูงเย็นและสบายดีกว่า

พืช ในแถบฝั่งทะเลซึ่งเป็นที่ลุ่มและแถบหุบเขา
ซึ่งมีฝนตกชุก มีป่าไม้หนาแน่น ต้นกล้วยขึ้นทั่วไป
ในบริเวณทะเลสาบวิกตอเรีย แต่แถบที่แห้งแล้งทาง
ทิศตะวันออก เป็นป่าโปร่ง มีพุ่มไม้เตี้ย ๆ ขึ้น ยอด
ภูเขาเค็นยาและคีลิมันจาโรมีฝนตกชุก และที่เชิงเขา
มีการเพาะปลูก บนภูเขาเหล่านั้นรวมทั้งภูเขาเรูเว็นโซรีย
สูงกว่าเส้นหิมาละ มีพืชพันธุ์เป็นชั้น ๆ กัน อย่างยอด
ภูเขาคาเมรูน

อาชีพ ในแถบที่อุดมมีการเพาะปลูก และในที่
อื่น ๆ เลี้ยงปศุสัตว์

พลเมือง ราษฎรเป็นนโกร พวกเลี้ยงสัตว์ทางเหนือ
เป็นชาติพระสมหะมิติก ได้รั้งความราษฎรท้องถิ่นฐานอยู่
ในแถบนั้น . และได้เป็นใหญ่ในแถบนั้น ๆ

พวกแบนตุได้กระจายทั่วไปในแถบป่าไม้เตี้ย ๆ ของ
อาฟริกาภาคกลาง ได้ขับไล่พวกที่สู้ไม่ได้ ไปทางใต้
ทางทะเลทราย และทางทิศตะวันตกไปทางป่าแถบร้อน

แถบลุ่มแม่น้ำชามเบซ

แม่น้ำชามเบซเกิดจากเนินสูง ซึ่งสูงประมาณ

๑๕๐๐ เมตรเหนือระดับน้ำทะเล ไกล ๆ กันกับที่เกิด

ของแม่น้ำคองโก แม่น้ำไหลผ่านที่ราบที่ชุ่มชื้นและ

หนองบึง และเมื่อแม่น้ำโชบี (Chobe) ไหลมาบรรจบ

กันกับแม่น้ำนั้น แม่น้ำได้ไหลไปทางทิศตะวันออก ผ่าน

เนินราบซึ่งประกอบด้วยหินภูเขาไฟ แม่น้ำได้ตัดเป็น

ทางคดเคี้ยวไปมายาวประมาณ ๖๔ กิโลเมตร แม่น้ำ

ไหลผ่านที่ต่ำลงมาจนถึงน้ำตกวิกตอเรีย ในตอนกลาง

แม่น้ำได้ไหลผ่าน เชิง ของ เนินราบ เป็น น้ำตก หลายแห่ง

ถันวตกลีบบราบาสา (Kebrabasa Falls) ซึ่งเป็นน้ำตก
ที่ต่ำที่สุด ใช้ในการเดินเรือได้ประมาณ ๖๔๐ กิโลเมตร
ลำน้ำที่ใช้ในการเดินเรือได้ ชื่อน้ำจีนด์ (Chinde)

สาขาที่สำคัญซึ่งไหลมาจากที่ฝนตกชุกทางเหนือ คือ
แม่น้ำคาฟเว (Kafwe) แม่น้ำโลอังกวา (Loangwa)
และแม่น้ำเซเร แม่น้ำซามเบซีตอนใต้ตั้งแต่ลำแม่น้ำ
โลอังกวาจนถึงทะเล อยู่ในอาฟริกาภาคตะวันออกของ
โปรตุเกส

ราษฎรที่อยู่ในแถบลุ่มแม่น้ำซามเบซี ประกอบ
อาชีพทางเพาะปลูกและเลี้ยงปศุสัตว์ ในทางลุ่มแม่น้ำ
ทางใต้การเลี้ยงปศุสัตว์ไม่เป็นผลสำเร็จ เนื่องจากมี
แมลง tse-tse ชุกชุม และมีราษฎรเบาบาง

ประเทศยูกันดา

ตั้งอยู่ห่างจากทะเลประมาณ ๑๒๘๐ กิโลเมตร
ประกอบด้วยส่วนตะวันออกของทะเลสาบวิกตอเรีย ทะเล
สาบแอ็ลเบอร์ตเกือบทั้งหมด กับทะเลสาบรูคอดีฟครึ่งหนึ่ง
และตอนปลายของแม่น้ำไนล์

อากาศ อบอุ่นแต่มีไช้เจ็บชุกชุม ไม่เหมาะสำหรับ
 ชาวยุโรปอาศัยอยู่ ตามริมฝั่งทะเลสาบและแม่น้ำเช่น
 แลบบแม่น้ำไนล์ มีไช้ชนิดหนึ่งมักทำให้งวงนอน เกิด
 จากถูกแมลง tse_tse กัด

พลเมือง ประมาณ ๓,๑๔๕,๐๐๐ คน

อาชีพ ยูกานตามัตตินดี และการปลูกฝ้ายได้
 ผลดชนทุก ๆ ปี .

สินค้าขาออก ฝ้าย หนังสัตว์ กาแฟ งาช้าง
 ถั่วลิสง พริก เนย น้ำมันงา ยาง

การปกครอง ประเทศนี้แบ่งออกเป็น ๕ มณฑล
 และมณฑลหนึ่งแบ่งออกสี่จังหวัด มีข้าราชการอังกฤษ
 จัดการดูแลทุกจังหวัด มีกษัตริย์และหัวหน้า ซึ่งเป็น
 คนพื้นเมืองจัดการปกครองประเทศของตนเองด้วย

เมืองสำคัญ

เ็นเต็บโบ (Entebbo) เป็นเมืองหลวง และเป็น
 เมืองที่สำคัญ ตั้งอยู่บนฝั่งทะเลสาบวิกตอเรีย

ประเทศเคนยา

พื้นที่ ทางทิศตะวันตกเป็นที่ภูเขา ทางเหนือเป็น
ที่เนินราบ ส่วนทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบ

อากาศ ในที่ลุ่มมีอากาศร้อน ปรอทขึ้นถึง ๒๕.๕°
เช่นติเกรด แถบที่เนินราบและที่ภูเขาซึ่งอยู่ภายใน
ประเทศมีอากาศเย็นสบาย

พืช มี ข้าว มะพร้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพด
ในป่ามีไม้อื่นมาก เช่น ไม้พะยอม ไม้ฉำฉา ไม้
โคปาล (Copal) ไม้จาร์ราห์ (Jarrah) และไม้ไออนวูด
(Ironwood)

พลเมือง มีประมาณ ๒,๕๒๕,๐๐๐ คน

สินค้าขาออก ผ้าย หนังสือตัว ถั่ว งาข้าง และ
นมมะพร้าวแห้ง กาแฟ ข้าวโพด น้ำมันงา

การปกครอง มีผู้สำเร็จราชการอังกฤษ และที่
ประชุมสำหรับจัดการปกครองและตั้งกฎหมาย ประเทศ
นี้แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ มณฑล

เมืองสำคัญ

ไนโรบี (Nairobi) เป็นเมืองหลวง เป็นศูนย์กลาง
ของสถานีรถไฟสายยูกันดา

มอมบาซา (Mombasa) เป็นเมืองท่าและเมือง

สำคัญ

ประเทศแทนกันยิกา

เดิม เป็น ประเทศ อาฟริกา ตะวัน ออก ของ เยอรมัน
เดียน เป็น ประเทศ ฝักร ของ อังกฤษ ประเทศ นม อานา
เขต ตั้ง ตั้งแต่ แม่น้ำ โรวูมา (Rovuma) ขึ้นมา ทางเหนือ จน
จด อาณาเขต ของ อังกฤษ ทางทิศ ตะวันตก จด ทะเลสาบ
นยาสา • แทนกันยิกา และ ทะเลสาบวิกตอเรีย รวม
ทั้ง เกาะ มาเพีย ด้วย

เนื้อที่ ประมาณ ๕๘๓,๐๐๐ กิโลเมตร ตาราง เหลี่ยม

พนท โดยมาก เป็น ที่ เนินราบ . เว้น แต่ ทางทิศ

ตะวัน ออก เป็น ที่ราบ ซึ่ง อยู่ ตาม ริม ฝั่ง ทะเล

อากาศ แผ่นดิน แถบ ริม ฝั่ง ทะเล ซึ่ง เป็น ที่ราบ มี

อากาศร้อน และตอนภายในประเทศ มีอากาศแห้ง
แล้งและสลาย

พืช ตามที่ราบ เป็นที่ม้อากาศร้อน มีพืชพันธุ์
ต่าง ๆ เช่น มะพร้าว และยาง ตอนที่เนินราบ เป็น
ที่ปลูกต้นบ้านและฝ้าย

สินค้าขาออก กาแฟ, ยาง, งาช้าง, ฝ้าย, หนังสัตว์,
เนอมะพร้าวแห้ง.

การคมนาคม มีการค้าขายทางเกวียน ติดต่อกับ
เมืองอุจจิ (Ujiji) ซึ่งตั้งอยู่บนฝั่งทะเลสาบแทนกานียกา
และมีรถไฟเดินระหว่างเมืองดาร์-เอส-สลาม กับเมือง
อุจจิด้วย และยังมีรถไฟอีกสายหนึ่งเดินจากเมืองตังกา
ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งตรงกันข้ามกับเกาะเพ็มบา ไปถึงเมือง
โมชิ (Moshi) ซึ่งตั้งอยู่ที่เชิงภูเขาคิลิมันจาโร

สำมะโนครัว มีพลเมืองประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ คน

เมืองสำคัญ

ดาร์-เอส-สลาม (Dar-es-Salám) ตั้งอยู่ที่อ่าวดาร์-

เอส-สาลาม เป็นเมืองหลวงและเมืองที่สำคัญ เรือ
 ไฟฟ้ากินนวลกราว ๔-๘ เมตรเข้าได้ถึงเมืองนี้

เกาะแซนชิบาร์

แซนชิบาร์เป็นเกาะเล็ก ตั้งอยู่ประมาณ ๖ องศา
 ได้เส้นศูนย์สูตรของโลก อยู่ห่างจากแผ่นดินทวีป
 ออฟริกาประมาณ ๓๕.๒ กิโลเมตร เกาะนี้เป็นเกาะใหญ่
 ที่สุดทางทิศตะวันออก ซึ่งเกิดขึ้นด้วยหอยปะการัง
 เกาะนี้ยาว ๗๖.๘ กิโลเมตร กว้าง ๒๔ กิโลเมตร

พืชผล อุดมไปด้วยกานพลู กานพลูที่ส่งไปขาย
 ที่ต่าง ๆ ทั่วโลก ได้ไปจากเกาะนี้ นอกจากนม
 มะพร้าว

พลเมือง รวมทั้งเกาะเพิ่มมาด้วยประมาณ ๒๑๖,๗๕๐

คน

สินค้าขาออก กานพลู, เนอมะพร้าวแห้ง, กล้วย,
 นมข้นกลั่น.

การปกครอง มีสมุหเทศาภิบาลและข้าราชการอังกฤษ
 ประจำ จัดการปกครองบ้านเมือง มีสุลต่านของ

แซนซิบาร์เป็นสภานายกของที่ประชุม สำหรับช่วย
อังกฤษที่ไปประจำอยู่จัดการปกครองประเทศ
เมืองสำคัญ

แซนซิบาร์ (Zanzibar) เป็นเมืองหลวง เป็น
ท่าเรือคแห่งหนึ่งในทวีปอาฟริกา

ประเทศ โรดเซียภาคเหนือ

นับตั้งแต่ว่าทางด้านใต้ของทะเลสาบ ทานกานียกา
ประเทศทานกานียกา และประเทศคองโกของเบลเยี่ยม
ลงมา จนถึงอาฟริกาตะวันออกของโปรตุเกส

พื้นที่ ประกอบด้วยหนองบึง แลบทะเลสาบ
บางวูโอโล (Bangweolo) และที่ลุ่มในแถบแม่น้ำโลอังกัว
ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศเป็นที่เนินราบ สูง
กว่า ๕๐๐ เมตร

อากาศ มีอากาศแห้งแล้งแถบลุ่มแม่น้ำโลอังกัว
และมดินดี เหมาะสำหรับปลูกฝ้ายและพืชพันธุ์ที่ใช้ใบ
ที่เนินราบมีอากาศอบอุ่น เหมาะสำหรับเลี้ยงปศุสัตว์
และทำการเพาะปลูก เช่นปลูกข้าวโพด, ข้าวสาลี, ฝ้าย,
และกาแฟ.

พืช มี ข้าวโพด, ฝ้าย, ยาสูบ, ข้าวสาลี.

โลหธาตู่ มีตะกั่ว สังกะสี และทองแดง มีการทำเหมืองแร่ตะกั่วและสังกะสี ที่เมืองโบรเคนฮิลล์ (Broken Hill) ซึ่งตั้งอยู่ใกล้ทางรถไฟที่ติดต่อกับประเทศคองโกของเบลเยียม

พลเมือง มีพลเมืองประมาณ ๑,๑๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งเป็นคนพื้นเมือง เป็นคนชาติขาวประมาณ ๔,๔๒๐ คน การปกครอง อยู่ในความปกครองของผู้ว่าราชการอังกฤษ โดยพระราชบิดอังกฤษเป็นผู้ทรงแต่งตั้ง และมีที่ประชุมสำหรับช่วยจัดการบ้านเมือง

เมืองสำคัญ

ลิฟวิงสโตน (Livingstone) ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำชามเบซี เป็นศูนย์กลางของที่ทำกาการปกครอง และเป็นศูนย์กลางของการปลูกฝ้าย

ฟอร์ต เจมสัน (Fort Jameson) ตั้งอยู่บนเนินทางทิศตะวันตกของทะเลสาบ นียาสา เป็นเมืองสำคัญอีกแห่งหนึ่ง

แดนนิยาสา

เป็นที่เนินราบเหนือแม่น้ำซามเบซี ประกอบด้วย
ส่วนตะวันตกของทะเลสาบนิยาสา

พืช มีต่างๆกัน เช่น ฝ้าย, ยาสูบ, ชา, กาแฟ, พริก,
ยาง, ข้าว, และข้าวโพด.

• พลเมือง มีประมาณ ๑,๒๑๒,๐๐๐ คน

การปกครอง แบ่งออกเป็น ๑๔ มณฑล อยู่ในความ
ปกครองของข้าราชการอังกฤษประจำ

ประเทศ โมซามบิก

อยู่ ทางฝั่งทะเลทิศตะวันออก เป็นของโปรตุเกส
มีเนื้อที่ประมาณ ๗๖๘,๐๐๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม มี
พลเมืองประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน มีแม่น้ำซามเบซีไหล
ผ่านประเทศนี้

ผลที่ได้ ที่สำคัญคือ น้ำตาล, มะพร้าว, ช้าง, ยาง,
งาช้าง, และโลหะธาตุที่ยังไม่ได้ถลุง
เมืองสำคัญ

โมซามบิก (Mozambique) เป็นเมืองสำคัญ และ
เป็นเมืองท่าทางฝั่งมหาสมุทรอินเดียแห่งหนึ่ง

ลอเรนโซ มาร์ก (Lorenzo Marques) และ เบอเกรา
(Beira) เป็นเมืองท่า และมีสินค้ามาก

บทที่ ๗

ประเทศอาฟริกาใต้แม่น้ำซามเบซี

พื้นที่ อาฟริกาใต้แม่น้ำซามเบซี เป็นแถบที่สูง
ที่สุดในทวีปอาฟริกา ; มีที่น้อยแห่งที่ต่ำกว่า ๕๐๐ เมตร
ส่วนสูงคิดเฉลี่ยตั้งแต่ ๑๒๐๐ เมตร ถึง ๑๕๐๐ เมตร บริเวณ
แม่น้ำซามเบซี, ลิมโปโป, และโมโลโป, สาขาของแม่น้ำ
ออเรนจ์ เป็นที่ต่ำ ถัดจากบริเวณแม่น้ำเป็นที่สูงโรดีเซีย
ใต้ ซึ่งอยู่ระหว่างแม่น้ำซามเบซีและลิมโปโป เนิน
ดามาร่า-นามา อยู่ทางทิศตะวันตกของแม่น้ำโมโลโป
ภูเขาไฮเวลด์ อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ในแถบนี้
หินตั้งเป็นเส้นระดับกับสายตา และยอดภูเขาได้ถูก
น้ำเซาะและลมพัด จนมียอดเขาเป็นที่ราบ บางแห่งก็มี
ยอดแหลม ในทางทิศตะวันตกและตอนกลางซึ่งเป็น
ที่แห้งแล้ง ลมได้พัดมากกว่าน้ำเซาะ ในการปราบที่ดิน

ให้ต่ำลง จึงเกิดมีภูมิประเทศคล้ายๆ แแถบทะเลทราย
ในทางทิศตะวันออก อานาจนามีมากขึ้น ซึ่งจะเห็น
ได้ในแถบเชิงเทินทางทิศตะวันออก

ทั้งทิศตะวันออกและตะวันตก ที่เนินราบได้ลดต่ำ
ลงเป็นเชิงเป็นชั้นๆ จนถึงที่ราบตามริมฝั่งทะเล ระหว่าง
แม่น้ำซามเบซีและแม่น้ำลิมโปโป ในทางทิศตะวันออก
ที่ราบกว้างขึ้น เรียกว่า เกชาแลนด์ ส่วนใต้ของอาฟริกา
ตะวันออกของโปรตุเกสที่เนินราบได้ลดต่ำชันลง ทางภูเขา
การูวูใหญ่ (Great Karroo) ซึ่งถัดลงมาใต้ภูเขา ๒ พืด
ตั้งขนานกัน และมีภูเขา การูวูน้อย (Little Karroo) อยู่
ระหว่างกลาง

อากาศ ในทางทิศตะวันออกของอาฟริกาใต้ มีฝน
ตกในฤดูร้อน ซึ่งลมสินค้าตะวันออกเฉียงใต้ได้นำฝน
มา ฝนค่อยตกน้อยลงทุกที ถ้าเราไปจากทิศตะวันออก
ของภูเขาไโฮเวลด์ สู่ทิศตะวันตก ในฤดูหนาวฝนตก
แต่ตามริมฝั่งทะเล แต่ไม่ชุกนัก ในฤดูฝนลมตะวันตก
พัดนำเอาฝนมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้และทางใต้ อย่าง
เดียวกันกับแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ตอนฝั่งทะเล
ทางใต้ได้รับฝนตลอดปี เวลาที่ลมสินค้าตะวันออก

เฉียงใต้พัฒนาในฤดูร้อน และลมตะวันตกพัฒนาใน
ฤดูหนาว :

ประเทศ ไรต์เซย์ภาคใต้

ตั้งอยู่ ทางใต้ของแม่น้ำชามเบซ อยู่ในความ
ปกครองผู้ว่าราชการของอังกฤษ พระราชาธิบดีของประเทศ
อังกฤษเป็นผู้ทรงแต่งตั้ง มีที่ประชุมสำหรับช่วยจัดการ
บ้านเมือง มีมณฑลมาโซนาแลนด์ และมาตาเบลแลนด์
รวมอยู่ด้วย

พื้นที่ ไรต์เซย์ภาคใต้เป็นที่เนินราบ สูงประมาณ
๑,๒๐๐ เมตร สันปันน้ำของแม่น้ำที่ไหลลงสู่แม่น้ำชามเบซ
และแม่น้ำที่ไหลลงสู่มหาสมุทรอินเดียตั้งอยู่ เป็นพืดจาก
ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไปสู่ ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ .

อากาศ โดยเหตุที่อยู่ในระหว่างระยะรุ้ง ๒๐ องศา
ของเส้นศูนย์สูตร ในแถบที่เนินราบ มีอากาศอบอุ่น
ตลอดปี แต่ในแถบที่ลุ่มมีอากาศร้อน จวนกลางฝนตก
ชุกในฤดูร้อน และฝนค่อยตกน้อยลงทุกที ถ้าเราไป
จากตอนกลางของประเทศสู่ทิศตะวันตก และสู่ฝั่งทะเล
พืช ไรต์เซย์ภาคใต้อยู่ในเขตร้อนไม้เตี้ยๆ ทางใต้

ซึ่งทางทิศตะวันออกเป็นป่าไม้หนาทึบ และทางทิศตะวันตกเป็นทะเลทราย

พลเมือง ประมาณ ๘๕๕,๐๐๐ คน

อาชีพ พวกพื้นเมืองประกอบอาชีพทางเพาะปลูก และเลี้ยงปศุสัตว์ แต่พืชพันธุ์ มักจะถูกสัตว์ทำลาย แมลง (tse.tse) รบกวนคนและสัตว์ ซึ่งอยู่ในที่ราบทางทิศตะวันออก ประเทศนี้อุดมไปด้วยโลหธาตุได้มีผู้ขุดทองคำสั่งไปขายต่างประเทศมาแต่โบราณกาล ชาวยุโรปอาศัยอยู่ได้เป็นสุขณะเพาะแต่ที่สูงกว่า ๑๒๐๐ เมตร การเพาะปลูกยังไม่เจริญเต็มที่ อาชีพที่ทำกันเป็นลำดับคือการทำเหมืองแร่

สินค้าขาออก นอกจากทองคำ มีข้าวโพด, ยาสูบ, ฝ้าย, แร่โครเมียม, และทองแดง.

เมืองสำคัญ

สอลสเบอรี (Salisbury) เป็นเมืองหลวง อยู่ในมณฑลมาโซนาแลนด์ ตั้งอยู่เหนือระดับน้ำทะเลประมาณ ๑๔๗๐ เมตร

บุโลวาโย (Bulowayo) เป็นศูนย์กลางของการ

พาณิชย์ของประเทศ รถไฟสายเคเบิลและโคโรผ่านเมืองนี้

ประเทศอาฟริกาตะวันตกเฉียงใต้

เดิมเป็นของเยอรมัน เวลานั้นอยู่ในความดูแลของ
ประเทศสหราชอาณาจักร

เนื้อที่ ประมาณ ๘๒๔,๓๒๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

พื้นที่ ทางฝั่งทะเลเป็นที่ราบและเต็มไปด้วยทราย

ทางทิศตะวันออกเป็นที่เนินราบ . ตามารา—นามา

อากาศ โดยเหตุที่ลมพัดขนานกันกับฝั่งทะเล และ
มีกระแสน้ำเย็นไหลมาใกล้ๆ ฝั่ง ฝนไม่ไคร่ตก เว้นแต่
ที่สูงของเนินราบเท่านั้นเป็นที่บริบูรณ์

พืช พืชแผ่นดินปกคลุมไปด้วยต้นไม้เตี้ยๆ

ผลไม้ ในที่บริบูรณ์เล็กน้อย มีพวกหือดเต็มตลอด
และพวกแบนตุอาศัยอยู่ . ประเทศนี้มีผลไม้ประมาณ
๒๒๗,๓๓๘ คน

อาชีพ ในแถบที่เนินราบ ซึ่งเป็นที่บริบูรณ์กว่าที่
อื่น เลี้ยงปศุสัตว์ นอกจากนั้นมีการทำเหมืองทองแดง
และราษฎรได้หามูลคตามฝั่งทะเลที่มีอากาศแห้งแล้ง

เมืองสำคัญ

วินด์ฮุก (Windhoek) เป็นเมืองหลวง ตั้งอยู่บนเนิน
ราบ มีรถไฟติดต่อกับเมือง สวาคอปมุนด์ ซึ่งเป็น
เมืองท่า

สวาคอปมุนด์ (Swakopmund) เป็นเมืองท่าสำคัญ
อยู่เหนือเมืองท่าของอังกฤษ ชื่อ วอลฟิช เบ (Wolfish Bay)

แดนเบชัวนา ไปรเทศอเวต

อยู่เหนือประเทศสหรัฐาฟริกาใต้ขึ้นไป และอยู่
ทางทิศตะวันออกของอาฟริกาตะวันตกเฉียงใต้

พื้นที่ ทางเหนือของประเทศเป็นที่ลุ่ม มีแม่น้ำ
ลิธารเป็นอันมากไหลลงสู่ทะเลสาบงามิ (Ngami) และ
ทะเลสาบอื่นๆ อีก ตอนกลางเป็นทะเลทรายกาเลฮารี
ทางทิศตะวันออกเป็นที่บริบูรณ์ มีทางรถไฟผ่านไปประเทศ
โรดีเซีย

อากาศและพืช คล้ายกันกับประเทศอาฟริกาตะวัน
ตกเฉียงใต้

พลเมือง ประมาณ ๑๕๒,๕๘๓ คน

การปกครอง ข้าราชการอังกฤษประจำได้จัดการปกครอง โดยได้รับความแนะนำจากสมุหเทศาภิบาลในอาฟริกาใต้ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาความสงบ และการปกครองให้เป็นไปด้วยดีของอาณานิคม หัวหน้าซึ่งเป็นชาวพื้นเมืองได้รับความช่วยเหลือจากข้าราชการอังกฤษ ตัดสินคดีซึ่งเกี่ยวกับคนพื้นเมืองด้วยกันตามกฎหมายและขนบธรรมเนียมของตน มีที่ประชุมสำหรับคนพื้นเมืองแห่งหนึ่ง มีผู้แทนประมาณ ๑๐๐ คน ราษฎรหรือรัฐบาลเลือกตั้ง : หน้าที่ของที่ประชุมนี้เพื่อเป็นที่ปรึกษาของข้าราชการอังกฤษ และทำความเข้าใจกันระหว่างคนพื้นเมืองและข้าราชการอังกฤษซึ่งประจำอยู่.

ประเทศสหรัฐอเมริกาใต้

ประเทศสหรัฐอเมริกาใต้ แบ่งการปกครองออกเป็น ๔ มณฑล ต่างมณฑลก็จัดการปกครองของตนเอง

(๑) มณฑลเคป ออฟ กูดโฮป

(๒) มณฑล ทรานส์วาล

(๓) มณฑล ออเรนจ์ ฟรี สเตต

(๔) มณฑล นาทาล

พลเมือง ทั้งหมดมีประมาณ ๖,๕๖๓,๔๒๕ คน เป็น
 ชาวยุโรป ๑,๒๓๖,๒๔๒ คน ชาตินอื่น ๆ นอกจากคนพื้น
 เมือง ๖๓๘,๔๔๖ คน

การปกครอง ผู้สำเร็จราชการอังกฤษเป็นผู้จัดการ
 ปกครองประเทศ พระราชาธิบดีของอังกฤษเป็นผู้ทรง
 แต่งตั้ง และมีที่ประชุมซึ่งผู้สำเร็จราชการเป็นผู้เลือก
 สมาชิกสำหรับช่วยในการปกครอง มีสภารัฐบาลคือ เซเนต
 และ เฮาส์ ออฟ แอสมบลี (House of Assembly)
 กรุงปรีโตเรีย เป็นเมืองหลวงของแอฟริกาใต้ เมืองเคปทาวน์
 เป็นที่ตั้งกฎหมายบ้านเมือง

ประวัติการ พลเมืองชาติขาวโดยมากเป็นพวกสืบ
 ๔
 เนื่องมาจากชาวฮอลันดา พวกบัวร์ได้ต่อสู้กับอังกฤษ
 และพ่ายแพ้ เมื่อสงบศึกแล้ว มณฑลทั้ง ๔ จึงได้รวม
 กันเป็นประเทศสหรัฏฐ เป็นประเทศราชของอาณาจักร
 อังกฤษ เมื่อพระพุทธศักราช ๒๔๕๓

มณฑลเคป ออฟ กูดโฮป

ตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำออเรนจ์และฝั่งทะเล ที่ดิน
 ก่อสูงชันเป็นชั้น ๆ จากฝั่งทะเล เรียกว่า การ์รู (Karoo)

ไปจนถึงเนินราบ แล้วแผ่นดินก็เทลงทางแม่น้ำออเรนจ์
 ถัดแม่น้ำออเรนจ์ไปคือทะเลทรายกาลาหารี ย่นไปทาง
 เหนือประมาณ ๑๖๐๐ กิโลเมตร กว้างประมาณ ๘๖๐
 กิโลเมตร ทะเลทรายเป็นเนินสูงตั้งแต่ ๕๐๐ เมตร ถึง
 ๑๒๐๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเล

อากาศ สมายดี อากาศแห้งแล้งและสดชื่น ฝน
 ตกคิดเฉลี่ยราว ๖๕๐ มิลลิเมตร ในแถบที่เนินราบภายใน
 ประเทศอากาศหนาวจัดขึ้น

พืช ที่สำคัญ คือ ข้าวโพด, ข้าวสาลี, ข้าวโอต,
 ข้าวบาร์เล่, ข้าวไร, มันฝรั่ง, ผลักกาดหัว, ลูกชิน.

อาชีพ มีการทำเหล้าองุ่นมาก การเลี้ยงแกะ
 เป็นอาชีพสำคัญ และมีทุ่งสำหรับเลี้ยงนกกระออกเทศ
 มีการทำเหมืองทองแดง และบ่อเพชร

สินค้าขาออก ที่สำคัญคือ เพชร, ขนแกะ, หนัง
 แกะ, ขนนก, ขนสัตว์, ทองแดง, และหนังดิบ.

เมืองสำคัญ

เคปทาวน์ (Cape Town) เป็นเมืองหลวงและเป็น
 เมืองที่สำคัญของมณฑลเคป เป็นเมืองงดงาม มีสินค้ามาก

ตั้งอยู่ที่เชิงเขาเตเบิล (Table mountain)
ไซมอนส์ทาวน์ (Simonstown) ตั้งอยู่ใกล้กับเมือง
 เคปทาวน์ เป็นฐานทัพเรืออังกฤษในอาฟริกาใต้
คิมเบอร์ลี (Kimberley) อยู่ทางเหนือถัดแม่น้ำ
 ออเรนจ์ขึ้นไป เป็นที่ทำการทำบ่อเพชรมาก

มณฑลนาตาล

ตั้งอยู่ทางฝั่งทะเลเหนือมณฑลเคปขึ้นไป เป็น
 ประเทศที่อุดมไปด้วยน้ำ มีแม่น้ำลำธารเล็ก ๆ เป็น
 จำนวนมาก ไหลจากเนินราบสู่ทะเล แต่แม่น้ำเหล่านี้
 ใช้ในการเดินเรือไม่ได้เลย

อากาศ ต่างกันตามที่สูงที่ต่ำ แถบฝั่งทะเล
 อากาศร้อนและชุ่มชื้น จำนวนน้ำฝนตกเฉลี่ยทั่วมณฑล
 ประมาณ ๘๕๐ มิลลิเมตร

สินค้าขาออก ที่สำคัญคือ น้ำตาลทราย, ใบชา,
 ข้าวโพด, เปลือกไม้แวนิล.

พลเมือง มีชาติอินเดียประมาณ ๑๔๑,๖๔๕ คน

เมืองสำคัญ

ปีเตอร์มาริตซ์เบิร์ก (Pietermaritzburg) เป็นเมือง

หลวง อยู่ห่างจากเมืองปอร์ตนาตาลประมาณ ๕๖ กิโลเมตร

เดอร์บัน (Durban) เป็นเมืองสำคัญ และเป็นเมืองท่าสำคัญ เป็นที่หนึ่งของประเทศสหรัฐีอาฟริกาใต้ ในจำนวนสินค้า ในเมืองนี้มีชาวอินเดียประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน

มณฑลตรวานส์วาล

ตั้งอยู่ทางเหนือของมณฑลอเรนจ์ฟรีสเตต มีแม่น้ำวาลไหลผ่าน ตั้งอยู่ในที่เนินราบ ซึ่งสูงตั้งแต่ ๑๒๐๐ เมตร ถึง ๑๘๐๐ เมตร

อากาศ อบอุ่นสบายและสดชื่น แต่ความร้อนหนาวต่างกันมาก . ในฤดูร้อนปรอทขึ้นถึง ๗๗.๗° ซ. และในฤดูหนาวในเวลากลางคืน เวลาที่ม้อากาศโปร่ง ไม่มีเมฆหมอก ปรอทลดต่ำลงถึงจุดน้ำแข็ง ทางภูเขาทางทิศตะวันออกมีฝนตกชุกมาก แต่ฝนจะตกน้อยลงถ้าเราไปจากทิศตะวันออกสู่ทิศตะวันตก

อาชัพ ราษฎรประกอบอาชีพทางเลี้ยงสัตว์ แต่
มีพื้นที่เป็นอันมากที่พอจะปลูกพืชพันธุ์ได้ . ในปรต-
บูตนั้นราษฎรปลูกข้าวโพดและยาสูบมาก มีบ่อเพ็ชร
และทองคำอุดม ทองคำมีมากที่บ่อวิตวาเตอส์แรนด์
(Witwatersrand) เป็นพืดเขาต่ำยาวประมาณ ๘๐ กิโลเมตร
เป็นบ่อแร่ทองคำที่อุดมที่สุดในโลก .

พลเมือง มีคนพลเมืองประมาณ ๑,๔๕๕,๘๖๘ คน

เมืองสำคัญ

ปรโตเรีย (Pretoria) เป็นเมืองหลวง

โจฮันเนสเบอร์ก (Johannesburg) ตั้งอยู่ในท่าม
กลางของบ่อแร่ทองคำ เป็นเมืองใหญ่ มีแขกแอฟเฟอร์
อยู่ประมาณ ๑๔,๐๐๐ คน .

มณฑลออเรนจ์ฟรีสเตต

ตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำอเรนจ์และสาขาคือแม่น้ำวาล
อากาศ แห้งแล้ง

พืช ที่สำคัญ ข้าวสาลี, ข้าวโอต, ข้าวโพด, และ
ข้าวบาร์เล.

อาซฟ มีการเลี้ยงสัตว์และทำการเพาะปลูก

เมืองสำคัญ

บลูมฟอนเตน (Bloemfontein) อยู่สูง ๑๓๕๐ เมตร
เหนือระดับน้ำทะเล เป็นเมืองหลวง

แตนบาสโต

เป็นประเทศที่ตั้งอยู่บนเนินราบ มีเนื้อที่ประมาณ
๓๐,๗๒๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก
เฉียงใต้ของมณฑลออเรนจ์ฟรีสเตต เป็นประเทศ
ที่อุดมไปด้วยน้ำ มีภูมิประเทศสวยงาม

อากาศ มีอากาศดีที่สุด

อาซฟ เป็นที่ปลูกข้าวคั่วที่สุดในอาฟริกาใต้แห่งหนึ่ง
และประเทศนี้มีหมู่นกขาม มีการเลี้ยงวัวมาก

การปกครอง จัดการปกครองอย่างเดียวกันกับ แตน
เบชูอานาโปรเท็คตอเรต

เมืองสำคัญ

มาเสรุ (Maseru) เป็นเมืองหลวง มีพลเมืองประมาณ

๒,๓๒๐ คน

เกาะต่าง ๆ ของทวีปแอฟริกา

เกาะทางทิศตะวันตก เป็นเกาะที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจ
ภูเขาไฟ เกาะอาโซร์ส, แอสเซนชัน, ตริสตาน ดา กูญา
และเกาะอื่น ๆ เกิดจากหินลาวาในท่ามกลางมหาสมุทร
แอตแลนติก เกาะเซนต์เฮลเลนา เป็นเกาะเดี่ยวอยู่
ทางทิศตะวันออก ท่อหินลาวาในมหาสมุทรแอตแลนติก
ภาคใต้ เกาะมะดรา, คานารี, นีปเวอร์ด เกิดจาก
ทะเลดันโลก ๆ ผ่ง เกาะกินี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตก
เฉียงใต้ของอ่าวเบย์เฟรา (The Bight of Biafra)

เกาะอาโซร์ส ตั้งอยู่ในระยะแนว ๑๐ องศาถึง ๑๕ องศา
ตะวันตกของประเทศโปรตุเกส เป็นเมืองขนของโปรตุเกส
เกาะมะดราและปอร์โตซานโต เป็นของโปรตุเกส
เป็นเกาะที่มีหินลาวาลำธารตัดเป็นทางลึก ตามที่ชันต่ำ ๆ
มีป่าไม้ มีการเพาะปลูกเป็นอย่างดี ปลูกพืชพันธุ์
เกือบทุกชนิดที่ขึ้นในเขตร้อนและอบอุ่น ชาวโปรตุเกส
ได้มาพบเกาะมะดราแก่พระพุทธศักราช ๑๕๖๒ เป็นผู้

ได้นำต้นองุ่นและไม้ผลอื่น ๆ เข้ามาปลูกในเกาะนี้ เมือง
หลวงชื่อ ฟุนชาล (Funchal) เมืองนี้ได้ส่งเหล้าองุ่น
และผลไม้ ไปขายต่างประเทศ

เกาะคานารี มีเกาะใหญ่ ๆ ประมาณ ๘ เกาะ และ
เกาะเล็ก ๆ อีกเป็นอันมาก มีลักษณะแห่งภูมิประเทศ
คล้าย ๆ กัน เกาะเตเนอริฟ (Tenerife) เป็นเกาะ
ใหญ่ที่สุด แผ่นดินก่อยสูงชันจนถึง ยอดเขาไตต์ (Teyde)
สันตาครูซ (Santa Cruz) เป็นเมืองท่าและเป็นเมืองหลวง
ของหมู่เกาะคานารี ซึ่งเป็นของเสปญ

เกาะเค็ปเวอร์ด เป็นเกาะที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจ
ภูเขาไฟ และที่เกาะเหล่านี้เคยมีภูเขาไฟคุ้ยอยู่ ไม่นาน
มานัก เหมือนกันกับหมู่เกาะคานารี หมู่เกาะเค็ปเวอร์ด
ตั้งอยู่ในแถบที่แห้งแล้ง ถึงกระนั้นในทันทนาได้ มี
พืชพันธุ์ ขึ้นเหมือนกัน การเลี้ยงวัวเป็นอาชีพสำคัญ
และมีการหาเต่าในทะเลที่ใกล้เคียง ปอร์ตักรันด (Porte
Grande) เป็นที่เรือกลไฟอังกฤษมาแวะเอาถ่านศิลา

เกาะเฟอร์นันโดโป เป็นของเสปญ ที่สูงชันจน
ถึง ๓๐๐๐ เมตรเหนือระดับของอ่าวกัน มีพืชพันธุ์ เป็น

ชั้น ๆ ขึ้นไปคล้าย ๆ กันกับประเทศอาฟริกาภาคอื่นจัด
ของฝรั่งเศส

เกาะปรีนเซสและเสนต์ทอมัส เป็นของโปรตุเกส
และเกาะอันโนบอม เป็นของเสรีญ เกาะเหล่านี้เป็น
เกาะเล็ก ๆ อยู่ในอ่าวกัน .

เกาะแอสเซนชัน และ เสนต์เฮลนา • เป็นของ
อังกฤษ • เมื่อยังไม่เปิดคลองสุเอซ เป็นสถานที่สำหรับ
เรือกลไฟ เจมส์ทาวน์ (James Town) . เป็นเมืองหลวง
ของเกาะเสนต์เฮลนา ตั้งอยู่ตอนกลางของเขตต์ลม
สินค้า เวลาที่เรือกลไฟมาจากประเทศอินเดียแวะที่นี้

เกาะมาดากาสการ์ เป็นส่วนของเนินราบใหญ่ของ
อาฟริกา แผ่นดินทั้งสองแยกออกจากกันโดยช่องทะเล
โมซามบิก ลึกประมาณ ๓๐๐๐ เมตร เกาะนี้ได้แยก
ออกจากอาฟริกานานมาแล้ว เพราะสิ่งใด, ข้าง, ลิง,
และสัตว์อื่น ๆ ในอาฟริกา ไม่มีในเกาะมาดากาสการ์
เกาะนี้มีเนื้อที่ใหญ่กว่าประเทศฝรั่งเศส

พื้นที่ ทางทิศตะวันตกเป็นที่ราบ แผ่นดินสูง
ขึ้นเป็นชั้น ๆ จากฝั่งทางทิศตะวันตก จนถึงที่เนินราบ
ในตอนกลาง แล้วลดชั้นลงทางฝั่งทะเลทางทิศตะวันออก

อากาศ ทางฝั่งตะวันออกทิศตะวันออก อยู่ตรง
ลมสินค้า เป็นที่ฝนตกชุกที่สุด แต่ส่วนทางทิศตะวันตก
 เจริญได้ นับว่าอยู่ข้างจะแห้งแล้ง

พืช เว้นแต่ทางทิศตะวันตกเจริญได้ ในที่ลุ่ม
 มีป่าไม้หนาแน่น ส่วนในที่เนินราบเป็นทุ่งหญ้า

ผล สำคัญคือ ขาง, ใบชา, กาแฟ, โคลโค,
 เชอกมะนิลา, ยาสูบและกานพลู.

สินค้าขาออก ทองคำ, วัล, เปลือกไม้, หนังสัตว์,
 ข้าว.

พลเมือง มีประมาณ ๓,๒๕๐,๐๐๐ คน ราษฎร
 ทางทิศตะวันตก เป็นพวกนักโกร บนที่เนินราบทางทิศ
 ตะวันออก เป็นพวกมะลาเยเดิม

เมืองสำคัญ

อันตานานาริโว (Antananarivo) ตั้งอยู่ตอนกลาง
 ของเกาะ เป็นเมืองหลวง มีพลเมืองประมาณ ๑๕,๐๐๐ คน

ตามาตาฟ (Tamatave) เป็นเมืองท่าสำคัญ อยู่
 ทางทิศตะวันออก มีรถไฟติดต่อกับเมืองอันตานานาริโว

มาจุงกา (Majunga) เป็นเมืองท่า อยู่ทางทิศ

ตะวันตกเฉียงเหนือ ตรงกันข้ามกับเกาะโคมอโร ซึ่ง
 เป็นของฝรั่งเศสเหมือนกัน อดัมไปด้วยโลหธาตุ
เกาะเรอูนีออน (Réunion) มอริเชียส (Mauritius)
และเกาะโรดรีเกซ (Rodriguez) เกิดขึ้นด้วยอำนาจ
 ภูเขาไฟ เกาะเรอูนีออน เป็นหินผาขรุขระ สูงถึง
 ๓๐๐๐ เมตร เป็นของฝรั่งเศส เกาะมอริเชียส สูงเพียง
 ๗๕๐ เมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของเกาะมาดากัสการ์
 อยู่ในระยะรุ่ง ๒๐ องศาใต้ มีฝนตกชุกและมีที่ดินอุดม
 อ้อยเป็นพืชพันธุ์สำคัญ ปอร์ตลุยส์ (Port Louis) เป็น
 เมืองหลวงของเกาะมอริเชียส และมีท่าจอดเรือดี เกาะ
 มอริเชียสและเกาะโรดรีเกซ เป็นของอังกฤษ
เกาะเซเชลส์ และ อามิรันต์ เป็นของอังกฤษ
วิกตอเรีย ตั้งอยู่ในเกาะมาเฮ มีท่าเรือดี เป็น
 เมืองหลวง
เกาะโซโคตรา เป็นของอังกฤษ อยู่ถัดจาก
 สมุทรโสมาลีออกไป เกาะนี้มีภูมิประเทศดินฟ้าอากาศ
 และพืชพันธุ์ เหมือนกันกับ แดนโสมาลี ที่สูงชันจน
 ถึง ๑๓๘๐ เมตร ตั้งอยู่ทางที่จะเข้าไปอ่าวเอเด็น

ใบอนุญาตของกระทรวงธรรมการ

ออกให้ตามระเบียบการกระทรวงธรรมการ

ลงวันที่ ๒๔ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๔

เรื่องตรวจและให้อนุญาตใช้แบบเรียนของบุคคลในโรงเรียน

ฉบับที่ ๓/๒๐๘

วันที่ ๒๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๐

หนังสือแบบเรียนภูมิศาสตร์ว่าด้วยทวีปอาฟริกา ของ
อำมาตย์กร หลวงชัยวิทยาการ พิมพ์ครั้งที่ ๑. (หนึ่ง) ใน

พ.ศ. ๒๔๖๐

กระทรวงธรรมการได้ตรวจเห็นชอบ และอนุญาตให้ใช้ใน
โรงเรียนของกระทรวงธรรมการแล้ว

มหาเสวกโท พระยาไพศาลศิลปศาสตร์

ลงนามแทนเสนาบดีกระทรวงธรรมการ

(ใบอนุญาตนี้ จะเพาะตราวพิมพ์คราวหนึ่งๆ)